

Посланието на Павел до Колосяните

Събития, довели до написването на Посланието на Павел до Колосяните, написано от Рим по време на първото му затваряне, около 62 г. сл. Хр.

Посланието на апостол Павел до Колосяните ВЪВЕДЕНИЕ

1

1. Заглавие. Подобно на другите послания на Павел, това вероятно първоначално не е имало заглавие, защото е писмо. Най-ранният запазен ръкопис има простото заглавие Pros Kolossaeis („До [на] Колосяни“), което несъмнено е добавено от ранен книжник, когато писмата на Павел са били събрани и публикувани като едно цяло. От гл. 1:2 е очевидно, че подобно заглавие е правилно.

2. Авторство. Това послание носи имената на Павел и Тимотей като автори (гл. 1:1). Многократните препратки в писмото обаче показват, че всъщност го пише Павел (виж гл. 2:1; 4:3, 4, 7, 8, 13, 18), както от свое име, така и от това на по-младия си сътрудник. Ранната църква е единодушна в приписването на писмото на Павел. Въпреки че по-крайните критици от 19-ти и началото на 20-ти век твърдят, че тази книга не е написана от Павел, днес учените обикновено му я приписват. Относно датата на написване вижте том VI, стр. 105, 106.

¹ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Кол. 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

3. Историческа обстановка. Как, кога или от кого е основана Колосянската църква не може да се знае със сигурност. Павел направил Ефес седалище на своите мисионерски начинания за около три години (Деяния 20:31). Неговото енергично преследване на евангелизацията през това време накарало Лука да заяви: „Всички, които живеяха в Азия, чува словото на Господа Иисуса, и юдеи, и гърци“ (Деяния 19:10). Дори Димитрий потвърдил, че „почти в цяла Азия този Павел убеди и отвърна много хора“ (Деяния 19:26) от езичеството. Пишейки до коринтяните към края на престоя си в Ефес и околностите му, апостолът изпратил поздрав от „църквите в Азия“ (1 Коринтяни 16:19). Това показва, че Римска Азия е била неговото мисионерско поле по това време (вж. 2 Коринтяни 1:8; Римляни 16:5, където правилното четене е „Азия“). Към голямото морско пристанище Ефес се стичали посетители от цяла Азия и посланията на Павел сигурно са били разпръснати надлъж и нашир от завръщащите се пътници (Деяния 19:10). Може би по този начин двамата жители на Колоса, Епафрас (Кол. 4:12) и Филимон (Фил. 1; вж. Фил. 10, 11; Кол. 4:9), са чули благата вест за спасение. Те, заедно с други, може би са отнесли евангелието обратно на жителите на града си (вж. гл. 1:7).

Следователно, макар самият Павел да не е основал Колосянската църква (виж гл. 2:1), той вероятно е бил, в много реален смисъл, неин баща. От това послание става ясно, че той се е смятал за отговорен за духовното състояние на колоските християни и че е познавал добре техните нужди и опасностите, в които са били изправени. Тази информация му е била донесена в Рим, очевидно от Епафрас (виж Кол. 1:8; вж. Филимон 23), и е дала непосредствената причина да напише посланието до тях. Опасността, пред която са били изправени колоските вярващи, произтича от лъжливи учения, които са се разпространявали сред тях. Точните подробности за тези учения в Колоса не могат да бъдат установени. Някои учени ги определят като два различни вида – юдаистки и гностически. Несъмнено те са съдържали юдаистки тенденции и някои от лъжливите доктрини, за които се говори в това послание, са подобни на тези, поддържани от някои гностици през II и III век.

Въпреки това, предвид голямата несигурност на цялата картина, вероятно е по-безопасно да се разбира лъжливото учение в Колос като смесица от юдаизъм и някакъв вид ориенталско езичество (вероятно ранна форма на гностицизъм), отколкото като две отделни системи на учение. Както еврейската апокалиптична литература, така и свитъците от Мъртво море показват, че подобни смесици не са били необичайни сред евреите по онова време. Концепцията за ангелите, организирани в ордени (вижте Кол. 1:16), е позната в еврейската апокрифна литература. И както е изобразена в Колосяни, тя изглежда граничи с идеята за еманации, каквато се среща в по-късните гностически писания (вижте Том VI, стр. 56). Термините „тайна“ (гл. 1:26, 27) и „знание“ (гл. 2:3) – които Павел сякаш тук взема от устата на лъжеучителите и използва в християнски смисъл – се появяват в свитъците от Мъртво море почти като технически религиозни термини. Тези думи със сигурност са се радвали на такъв статус в езическите мистерии и в гностицизма. Думата „пълнота“ (гр. plerōma; гл. 1:19), която, както заявява Павел, обитава в Христос, поне по-късно е била стандартен гностичен термин за еманациите, второстепенните междинни същества, за които се е смятало, че произлизат от Бога и посредничат между Него и света. Доколко тези понятия са се развили в Колоса, е невъзможно да се каже.

Това обаче изглежда ясно. Лъжеучителите в Колоса са проповядвали съществуването на ангелски същества, подредени в различни порадки, посредници между Бога и света, които са действали като посредници за хората, са им носили спасение и са заслужавали тяхното поклонение. В същото време тези учители са настоявали за изключително легалистично

церемониализъм, следвайки еврейския модел и наблюдайки на обрязването, табута по отношение на храната и напитките и спазването на празниците. Срещу такива учения Павел написа посланието до Колосяните.

Мястото на написване на това послание несъмнено е Рим, а времето на писане е около 62 г. сл. Хр., по време на първото затворничество на Павел (виж том VI, стр. 105, 106).

4. Тема. В Посланието до Колосяните Павел се изказва категорично срещу ерес, разпространена в тази църква.

В Галатяни и другаде той опровергава единствено юдаизма, но тук неговата цел е хибридният. Не Павел е загрижен не само да опровергае юдаизиращия легализъм, но и трябва да се бори с някои езически елементи, които се стремят да унижат или засенчат длъжността на Христос. Затова той атакува идеята за ангелски посредници като агенти на сътворението и посредничеството. Той заявява, че Христос е единствено Създател и Посредник (гл. 1:16, 20). Христос е „главата“ както на материалните, така и на духовните неща (гл. 1:18; 2:19). В Него не съществува дуализъм. Същият Исус е над всичко (гл. 1:18). Той поддържа всички неща (ст. 17). Той е Бог (ст. 15). В Него обитава „пълнотата“ (ст. 19). Той не се нуждае от дъщерни дружества или еманации. Павел твърди, че в Христос са „всички съкровища на мъдростта и знанието“ (гл. 2:3). Съвършената, спасителна мистерия не е някакво езотерично знание относно различните ангелски чинове (вижте на гл. 1:16), а „Христос във вас, надеждата на славата“ (ст. 27). Следователно той осъжда поклонението пред ангели, което лъжеучителите защитават, като отричане на Христовото съвършенство като поддържащ и посредник (гл. 2:18, 19).

Апостолът разглежда и моралните последици от тези ереси. Твърде твърд аскетизъм и необузданата похот са еднакво забранени (гл. 2:16, 20, 21; 3:5, 8, 9). И двете ереси претендират за суверенитет на човешката воля. Това „поклонение на волята“ е фалшиво или обърнато смирение и следователно е осъдително. Всички плътски удоволствия (а списъкът на апостола е почти изчерпателен) са строго осъдени. Павел представя Христос като Създател и Поддържащ на вселената, Глава, Посредник и Освободител на църквата. В Христос принципът е заменен с церемониал. Ясно, логично, енергично апостолът пише до приятелите си в Колоса, убеждавайки ги да се обърнат от суетните и безсмислени разсъждения към реалността на евангелието на Христос.

5. Очертание.

I. Въведение, 1:1–13.

А. Встъпителен поздрав, 1:1, 2.

Б. Благодарността на Павел за напредъка на колосяните, 1:3–8.

В. Молитва за бъдещ напредък в знанието и добрите дела, 1:9–11.

Г. Благодарност за Божиите благословии, 1:12, 13.

II. Доктринална част, 1:14 до 2:3.

А. Превъзходството на Христос, 1:14–19.

Б. Делото на Христос, 1:20–22.

В. Служението на Христовия подпастир, Павел, 1:23 до 2:3.

III. Дидактически раздел, 2:4–23.

А. Предупреждение срещу заблуда, 2:4–8.

Б. Христос е решението на доктриналните проблеми, 2:9–23.

1. Христос, пълнотата на Бога, 2:9.

2. Христос, главата на всяко началство и власт, 2:10.

3. Христос, посредникът и движещата сила на обръщането във вярата, 2:11–13.

4. Христос е краят на остарелите легалистични системи, 2:14–17.

5. Предупреждения срещу лъжливи философии и спекулации, 2:18–23.

IV. Раздел „Увещания“, 3:1 до 4:6.

А. Мъртъв за света, християнинът живее само за Христос, 3:1–4.

Б. Плътските страсти, премахнати от силата на Христос, 3:5–11.

В. Истинско христоподобие, развито от християнския вярващ, 3:12–17.

Г. Задължения в социалните взаимоотношения, 3:18 до 4:1.

1. За съпругите и съпрузите, 3:18, 19.

2. За децата и родителите, 3:20, 21.

3. За робите и господарите, 3:22 до 4:1.

Д. Общи наставления, 4:2–6.

V. Заключение, 4:7–18.

А. Лични обяснения, 4:7–9.

Б. Поздрави и приветствия, 4:10–18.

ГЛАВА 1

1 След поздравя той благодари на Бога за вярата им, 7 потвърждава учението на Епафрас, 9 моли се допълнително за тяхното умножаване в благодатта, 14 описва истинския Христос, 21 насърчава ги да приемат Исус Христос и препоръчва собственото си служение.

1. Павел, апостол. За формата на въведението и за значението на термините вижте върху Рим. 1:1; вж. върху Деяния 1:2. Павел нарича себе си апостол, защото иска да подчертае, че е посланик на Господа.

Божията воля. Вижте върху Еф. 1:1.

Тимотей. Относно Тимотей вижте Деяния 16:1. Павел включва Тимотей в апостолския си поздрав в други свои послания (2 Кор. 1:1; Фил. 1:1; 1 Сол. 1:1; 2 Сол. 1:1; Филимон 1).

2. Светци. Гр. *hagioi* (виж Рим. 1:7).

Верни братя. Този израз е в противопоставяне със „светии“. Павел хвали членовете на колосянската църква за тяхната вяроност, надеждност и непоколебима лоялност.

В Христос. Вижте Еф. 1:1.

Колоса. По-често изписван като Колоса, град във Фригия, на около 110 мили източно от морското пристанище Ефес. По времето на Павел Фригия е била присъединена към римската провинция Азия. Колоса е била разположена на брега на река Лик, на около 21 км от Хиераполис и на около 16 км от Лаодикия. В предишни векове Колоса е заемала важна позиция. През нея е минала армията на персиеца Ксеркс, за да атакува Гърция. Ксенофонт го нарича „населен град, проспериращ и голям“ (Анабасис i. 2. 6; изд. на Люб, том 2, стр. 253). Но по времето на Новия завет населението е намаляло до малки размери. За произхода на църквата вижте стр. 183.

Благодат ... и мир. Вижте върху Рим. 1:7; 3:24.

Бог, нашият Отец. Вижте Рим. 1:7.

Господ Исус Христос. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на тези думи. Те очевидно са добавени от паралелния пасаж в Еф. 1:2.

3. Благодарим. Сравнете с Еф. 1:16. Причината за тази благодарност е посочена в Кол. 1:4, 5.

Бог и Отец. Или „Бог, дори Отец“. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на думата „и“.

Господ Исус Христос. Вижте Еф. 1:17.

4. Чухме. Новината за условията в църквата в Колоса беше донесена от Епафрас (ст. 7, 8).

Вяра. Вярата в Христос не е просто увереност и доверие в Него като личност; тя е пълно подчинение на Божията воля и безпрекословно упование в Неговата програма. Тя е приемането от човека на Божия път.

В Христос Исус. Павел изобразява Христос като сферата, в която живее християнинът, по същия начин, както въздухът е средата, в която съществува тялото му. Този, който е „в Христос“, е ограничен и обвързан от принципите и законите на своя Спасител; той живее чрез тях и в тях. Исус е източникът и защитникът на неговия живот. В този кръг, който обхваща всичко, за което Исус стои като Христос Божий, действа истинската вяра (виж Еф. 1:15; 1 Тим. 3:13; 2 Тим. 1:13; 3:15).

Любов. Гръцки агапе (вижте върху 1 Кор. 13:1). Водени от принципа на любовта към Бога и любовта към братята, всички християни ще се слепят заедно. Това отношение води до обич към всички светии. Истинската вяра в Бога не може да доведе до нищо по-малко. Павел е изключително щастлив от развиващия се християнски опит на вярващите в Колосяните.

5. Надежда. Вижте върху Рим. 8:24; 12:12. Павел сега стига до третата в своята триада от християнски добродетели. Вярата и любовта не само имат своята движеща сила в надеждата, но тази надежда е тяхната цел. Колосяните бяха чули историята за изкуплението и надеждата се беше родила в сърцата им. Тази надежда беше движещата сила във всичките им християнски преживявания и философия на живота. Така надеждата предшества вярата. Именно защото Бог вече беше замислил плана за спасение, надеждата беше възможна за падналият човек.

На небето. Християнинът се надява на „наследство нетленно, чисто и неувяхващо, запазено на небето“ за него (1 Петрово 1:4; вж. Фил. 3:21). Надеждата в крайното осъществяване на Божията цел за безгрешна, хармонична вселена е плодотворната почва, от която са изникнали вярата и любовта, проявени от вярващите в Колосяните.

За което сте чули преди. Павел напомня на вярващите за тяхната радост и ентусиазъм по времето, когато евангелското послание за първи път достигнало до тях. Той желае колосяните да противопоставят вярата, която тогава са имали, и радостта, която е изпълвала душите им, на съмненията и обезпокоителните наклонности, произтичащи от посланията, представени от лъжеучителите (вж. ст. 23; гл. 2:6–8, 16–23).

Слово на истината. Тоест, посланието, което съдържа истината, благата вест за цялата разкрита Божия воля (вижте Йоан 8:32). Истината е откровение на Божия ум и се занимава с крайни и вечни реалности.

На евангелието. Вижте Марк 1:1. Този израз може да се разбира като противопоставен на „на истината“. Тясно е свързано със следващото изречение.

6. Което дойде при вас. В гръцкия език е ясно, че „което“ може да се отнася само до „евангелие“.

Сравнете стих 23.

В целия свят. Вижте стих 23.

Дава плод. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) добавянето на думите „и расте“.

Дървото дава плод, защото е живо и процъфтява. Така християнинът непрекъснато произвежда плода на Духа (Гал. 5:22, 23), защото животът на Христос е жизненоважен принцип в него (вж. Марк 4:20, 28; Рим. 7:4, 5; Фил. 4:17). Силата на израза на Павел е, че където и да се проповядва евангелието, то постоянно дава плод.

Също и във вас. Павел се отвръща от общата истина, че евангелието неизменно дава плод където и да се провъзгласява, до конкретния факт, че е направила точно това нещо в Колоса. Следователно тази църква е свързана с универсалната Божия цел за изкуплението на хората.

Денят. За начина, по който евангелието стигна до Колоса, вижте стр. 183.

Знаел. Гръцки *eripinōskō*, „да разпозна“, „да знам напълно“, „да знам от опит“. Глаголната форма трябва да се преведе като „узнах напълно“. Това пълно познание идва само чрез опит, следователно само за онези, които приемат Христовата благодат. Истинското познание за Бога е неразделно от Божията благодат.

Благодат. Вижте Рим. 3:24.

В истина. Тоест, наистина. Павел постоянно прави фини контрасти с лъжливите учения, които ще спомене.

7. Епафрас. Вероятно пратеникът, който е донесъл вестта за спасение в Колоса (виж стр. 183). Тук Павел го нарича „наш възлюбен съслужител“. Пишейки до Филимон, той говори за него като за „съзтворник“ (Филимон 23). Епафрас очевидно е бил родом от Колоса (Кол. 4:12). Предполага се, че може да е чул евангелието в Ефес и че след като се е посветил на служба на Бога, е станал мисионер сред собствения си народ.

За вас. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между това и текста „за нас“.

Местоименията, преведени като „нас“ и „вие“, са сходни в гръцкия език (*hēmōn* и *hēmōn*) и лесно се объркват. И двете тълкувания са възможни в контекста.

Верен. Тук Павел одобрява посланията и трудовете на Епафрас.

Служител. Гръцки дяконос (вижте върху Еф. 6:21).

8. Който също заяви. Епафрас беше донесъл на Павел новини за състоянието на църквата в Колоса.

В Духа. Буквално „в дух [или „Дух“]“. Не е сигурно дали Павел има предвид Светият Дух или дали той има предвид човешкия дух. Всяка истинска любов е продукт на присъствието на Светия Дух в живота, но Павел може би тук набляга на любящия, благоразположен отклик към условията в живота, който всеки християнин трябва да проявява.

9. Поради тази причина. Тоест, с оглед на казаното в стихове 4–8, Павел си спомня вярата на колосяните в Христос, искреността на любовта им към братята и непоколебимата им надежда за небесната награда. Всички тези неща са радвали сърцето му. Непосредствената причина за радостта му е добрата дума, която Епафрас е донесъл от Колоса. Неговият възторжен доклад е стоплил сърцето на възрастния Павел.

Денят, в който чухме. Пристигането на Епафрас беше паметен ден за Павел. От него той датира неговата засилена преданост и благодарност.

Не преставайте да се молите. Павел вече е обърнал внимание на молитвите си за колосянските вярващи (виж стих 3). Историята от Колоса, която Епафрас му е донесъл, му дава възможност сега да се моли с допълнителен смисъл и радост. Изразът „не преставайте да се молите“ означава, че Павел е обичайно се е молил за колосянските християни. В никакъв случай не може да се каже, че е спрял да се моли за тях.

Да желаете. Павел беше благодарен, но същевременно и загрижен. Недоволен от напредъка, който колосянските вярващи вече бяха постигнали, той копнееше да може да се постигне по-нататъшен напредък.

Знание. Гръцки *epignōsis*, „пълно, точно знание“ (вж. върху Рим. 3:20; Еф. 1:17; срв. върху Кол. 1:6).

Неговата воля. По-конкретно, знание за Божията воля относно тяхното поведение (виж стих 10), по-общо, разбиране за цялостната всеобхватна Божия цел. За този, който притежава такова знание, всеки детайл от живота, с неговите проблеми и необясними мистерии, придобива ново значение. Християнинът осъзнава, че Бог има план за неговия живот и целта му е да изпълни божествената цел.

Мъдрост. Гръцки *sofia*. Вижте върху Лука 2:52. Мъдростта е способността да се прилагат фактите на знанието към житейските ситуации. За съжаление, не винаги следва, че този, който има знание, притежава и мъдрост. Поради тази причина Павел се моли вярващите в Колоса да бъдат надарени с небесната мъдрост.

Духовен. Прилагателното име се отнася както за предходното съществително „мъдрост“, така и за „разбиране“.

Разбиране. Разбирането, дадено от Духа, е онази проникателност, която позволява на християнина да преценява между правилното и грешното. Изкушенията и капаните на противника се разпознават от този, който е просветлен от Светия Дух. И ако цялата воля е предадена на Бога и погълната от нещата с вечна ценност, християнинът избира да прави само онези неща, които Бог би искал той да прави.

10. Ходя. Гръцки *peripateō*, „ходя наоколо“, метафорично „живея“ (виж върху Еф. 4:1). 2:2). Целта на експерименталното познание за небесните истини, за мъдростта и духовното разбиране за правилното и грешното във връзка с Божията всеобхватна цел е да се създаде в резултат на това поведение или начин на живот, който е подходящ за едно Божие дете.

За да угодим на всичко. Стандартът за християнско поведение е Божията воля; целта е да Му угодим през всичките си дни. Ние сме създадени за Негово удоволствие. Ние сме изкупени, за да може първоначалният Му замисъл да бъде извършен. Това, което Му не е угодно, е грях. Говорейки за връзката Си с Небесния Си Отец, Исус каза: „Аз винаги върша това, което Му е угодно“ (Йоан 8:29).

Да бъдеш плодonoсен. Плодородността на едно дърво е резултат от живота вътре в него. Плодът доказва съществуването на живот. Даването на плодове не позволява на дървото да живее; дървото дава плод, защото живее. Така апостолът илюстрира резултата от живота присъствие на Христос в сърцето. Християнският път, произтичащ от този съюз на божественото и човешкото, не може да не даде плод (виж Гал. 5:22, 23; срв. 2 Петрово 1:8).

Във всяко добро дело. Тук се подчертава цялостната пълнота на християнския характер. Христос не желае половинчати или неуравновесени последователи. Хармоничното развитие на целия човек е идеалът, който Той ни поставя. Сравни Еф. 4:13; 1 Сол. 5:23.

Нарастване. Наред с напредъка в свидетелстването чрез думи и дела, трябва да има да бъде постепенно задълбочаване на духовната проникателност и знание. Разбирането на истината е прогресивно. Последователят на Христос трябва да може да погледне назад и да види, че е постигнал забележим напредък, и напред, за да види, че има нови висоти за постигане.

Знание. Гръцки *epignōsis* (виж на ст. 9).

11. Укрепени с всички сила. Сравнете Еф. 1:19. Божествената сила дава възможност на човека да се справи с всеки проблем в ежедневието си, независимо дали той произтича от отношенията му с ближните му или от директен конфликт със сатанински сили. Павел желае вярващите в Колосияните да получат това вътрешно укрепване чрез пребъдващото присъствие на Светия Дух,

което щеше да се прояви в могъщи дела за техния Господ. С нарастването на нуждата, те можеха да черпят достатъчно сили, за да я посрещнат.

Според славната Си сила. Буквално „според силата на Неговата слава“. Стандартът или нормата, чрез която този дар на небесна мощ е даден на човечеството, е Божията сила и находчивост, а не човешката нужда. За значението на „слава“ вижте Рим. 3:23.

Търпение. Гръцки *hupomonē*. Вижте върху Рим. 2:7.

Дълготърпение. Гр. *makrotumia* (виж Кол. 3:12; срв. 1 Кор. 13:4; 2 Кор. 6:6).

Когато Божията сила действа в душата, търпението и толерантността контролират страстите. Божието дете наблюдава търпеливо как неговият Господ и Учител изпълнява планове Си и се учи на търпение. И така в сърцето му расте издръжливост, непоколебимост при справяне с препятствия и мир дори при смърт. Търпението е противоположност на унинието или страхливостта, докато дълготърпението е противоположност на гнева или отмъщението. Търпението е тясно свързано с надеждата (виж 1 Сол. 1:3), а дълготърпението често е свързано с милостта (виж Изх. 34:6).

Радост. Или „радост“ (вж. Рим. 14:17).

12. Благодарност. Благодарното сърце е белег на този, чийто позитивен акцент ден след ден е насочен към благодарно съобразяване с волята на великия Дарител (вж. Еф. 4:1). 5:4; Фил. 4:6; Кол. 2:7; 3:17; 4:2; вижте върху Еф. 5:20). Липсата на благодарност е в основата на бунта и анархията (Рим. 1:21). Искрената и признателна благодарност е ежедневно условие за растеж в християнския живот. Това благодарност не се състои само от признанието, че Бог изпраща ежедневни повтарящи се щедри дарове; то е и благоговейно отдаване на Него на почитта, дължима на Неговото свято име и могъща сила.

Към Отца. Стихове 12, 13 представят Отца като Този, Който е поставил началото на план на спасение. Той е Този, Който даде единствения Си Син.

Направи ни подходящи. Буквално „направи ни достатъчни“, тоест, квалифицира ни. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между прочитането „нас“ и „вас“. „Нас“ е засвидетелствано в стих 13. Тази квалификация или годност не се печели от човек. Тя се дава на онези, които чрез вяра приемат Господ Исус Христос (вж. върху Еф. 2:8).

Да бъдат участници в наследството. Буквално „за дял от жребия“. Вижте върху Рим. 8:17.

Светии. Вижте Рим. 1:7.

Светлина. Думата тук е в контраст с „тъмнина“ (ст. 13). Следователно „в светлина“ е еквивалентно на „царството на Неговия възлюбен Син“ (ст. 13). Вижте върху Йоан 1:5; 1 Йоан 1:5.

13. Избавен. Гръцки *rhōmai*, „да отвлека“, „да спасявам“. Това е думата, използвана от Павел в Рим. 7:24 в неговия мъчителен вик: „Кой ще ме избави от тялото на тази смърт?“ „Избавителят“, който ще дойде от Сион (Римляни 11:26), е *ho rhōmenos*, „избавителят“. В настоящия пасаж Отец е представен като Този, който спасява хората от робството на Сатана.

Власт. Гръцки *exousia*, „авторитет“. От злото царство, където князът на тъмнината царува като безмилостен тиранин, Божественият Победител е спасил Своите светии. Те вече не са подвластни на узурпирана власт.

Тъмнина. Обърнете внимание на контраста с „наследство... в светлината“ (ст. 12). От властта на княза на тъмнината Божието дете е пренесено в царството на светлината.

Превел е. Гръцки *methistēmi*, „да преместя“, „да преместя“. Сравнете употребата на думата в Лука 16:4; Деяния 13:22; 19:26 и на свързана форма в 1 Коринтяни 13:2. Йосиф Флавий използва думата, когато говори за преселването на израилтяните в царството Асирия по време на нашествието на Тиглатпаласар III (Древности ix. 11. 1 [235]).

Царство. Тоест, царството на благодатта (вижте върху Матей 4:17; 5:3).

На неговия скъп Син. Буквално „Синът на Неговата любов“, което може би означава Синът, който е обектът на Божията любов (вж. Мат. 3:17; Еф. 1:6).

14. Имаме изкупление. Този стих до голяма степен е паралелен на Ефесяни 1:7 (вижте коментара там). Христос е Този, чрез чиято изкупителна смърт хората получават изкупление (вижте Рим. 3:24).

Чрез кръвта му. Текстови доказателства потвърждават (вж. стр. 10) пропускането на тази фраза. Въпреки това, фразата е добре потвърдена в паралелния пасаж, Еф. 1:7 (вижте коментара там). Вижте „Проблеми в превода на Библията“, стр. 223.

Прошка. Гръцки *aphesis*, „освобождение“, „милване“. Вижте върху Лука 3:3. Така Павел завършва въведението към това послание (ст. 1–14). Той е благодарил на Бога за това, което е чул за напредъка на колоските християни. Той е молил за помощ от Небето, за да растат в истинско познание за божествената воля. Тези молби постоянно изникват от сърцето на апостола, особено след като е получил пряк доклад относно колоските вярващи. След това той им напомня за техните привилегии да бъдат пренесени в царството на светлината и за това каква радост трябва да бъде тяхната, след като са били освободени от властта на тъмнината.

15. Кой е. След като завършил пролога си (ст. 1–14), апостолът сега влиза в своя основна тема, дискусия за личността и позицията на Христос.

Образ. Гръцки *eikōn*, „подобие“, „подобие“. Сравнете гл. 3:10, където Павел заявява че християнинът се обновява „по образ [*eikōn*] на този, който го е създал“. Образът на римския император върху древните монети се е наричал *eikōn* (Матей 22:20).

Невидимият Бог. „Никой човек никога не е виждал Бога“, но Исус, „образът на невидимия Бог“, дойде да Го разкрие на хората (вижте Йоан 1:18).

Първороден. Гръцки *prōtotokos* (виж върху Рим. 8:29). В Мат. 1:25; Лука 2:7, *prōtotokos* се използва за Христос като първороден на Мария. В Евр. 11:28 думата се използва за първородния на Египет, който загина в бедствията. В Евр. 12:23 думата описва членовете на „църквата на първородните“. В останалите препратки (Рим. 8:29; Кол. 1:15, 18; Евр. 1:6; Откр. 1:5) *prōtotokos* се прилага за Христос (вижте коментарите към тези стихове).

През вековете е имало много дискусии относно значението на *prototokos* в Кол. 1:15. Ранните църковни отци прилагали израза към Христос като вечен Божи Син. Арианите използвали този стих, за да покажат, че самият Христос е бил сътворено същество. Подобно тълкуване, макар и възможно по отношение на граматиката на пасажа, е опровергано другаде в Писанието (вижте Допълнителна бележка в Йоан 1). Пасажът може да бъде разбран по начин, който го привежда в пълна хармония с общото учение на Писанието. Това е в съответствие със здравите принципи на библейската екзегеза.

В Евр. 1:6 „протококос“ ясно се отнася до възплъщението и някои са се опитали да го направят същото приложение в Кол. 1:15. Други смятат, че в Колосяни Павел говори за възкресението (вижте върху Деяния 13:33). Нито едно от тълкуванията обаче не отговаря на контекста, защото

Христос е представен тук като Създател (вж. Кол. 1:16) и като предшестваш творението (вж. Йоан 1:1-3, 14).

Следователно изглежда най-добре да се разглежда „протокок“ като фигуративен израз, описващ Исус Христос като първи по ранг, като фигурата е извлечена от достойнството и поста, заемани от първородния в човешкото семейство или, по-точно, първородния в царско семейство. Позицията на Христос е уникална, авторитетна и абсолютна. На него са поверени всички прерогативи и власт на небето и земята. Павел набляга на позицията на Христос, защото се стреми да отговори на аргументите на лъжеучителите, които твърдят, че Христос е сътворен и които отричат Неговото върховенство.

Същество. Гръцки ktisis, „акт на създаване“, „сътворено нещо“, „създание“. За „всяко създание“ в някои английски преводи (виж RV; RSV) се чете „цялото творение“. Гръцкият превод може да се преведе по двата начина. Контекстът изглежда е в полза на четенето „всяко създание“. Христос е показан като над всяко създание. Вижте в Откр. 3:14.

16. Защото чрез Него. Гръцки hoti en autoō, буквално „защото в Него“, тук вероятно не означава агенция, тъй като това е изразено по-късно в стиха чрез di' autou, „чрез него“. En autoō вероятно подчертава, че Христос е центърът, източникът, сферата, в която е възникнало творението.

Всички неща бяха създадени. Буквално „всички неща бяха създадени“. За обсъждане на Христос като Създател (вижте Йоан 1:3). Упражняването на творческа сила е доказателство за божествеността на Христос.

Небето... земята. Този израз изглежда тук включва цялата вселена. Всички неща, материални или нематериални, са обозначени с този термин.

Невидим. Несъмнено препратка към духовни същества и сили (вижте по-долу за „троне... сили“).

Престоли... сили. Вижте върху Рим. 8:38; Еф. 1:21. Тези термини несъмнено са били тези, използвани от лъжеучителите в Колоса, за да опишат своята класификация на ангелските чинове. Тези еретични учители вероятно са класирали Христос на едно ниво с тези ордени. Ако е така, Павел е посрещнал директно доктрината, заявявайки, че независимо дали е имало такива ордени или не, Христос ги е създал всички и следователно е бил далеч над тях по ранг.

Бяха създадени. Формата на глагола, преведена по този начин, е различна от преведената „създаден“ по-рано в стиха. Тук думите означават „стои създаден“, с акцент върху последиците от сътворението, докато по-ранната дума се отнася до сътворението просто като специфично действие, случило се в някакъв момент от историята.

Чрез Него. Гръцки di' autou (виж по-горе за „защото чрез Него“). Фразата изразява свобода на действие. Вижте върху Йоан 1:3.

За него. Буквално „към Него“. Христос е целта, към която се стреми цялото творение за своето оправдание и самото си съществуване. Той е „началото и краят, първият и последният“ (Откр. 22:13).

17. Той. Емфатично на гръцки, което означава „Самият Той“. Христос е противопоставен на създадените същества.

Източникът на гр. esti е форма на глагола eimi, „да бъда“, изразяващ, подобно на ēn в Йоан 1:1, непрекъснатост на съществуването (виж коментара там). „Той е“ може да се сравни с израза „Аз съм“ (виж върху Йоан 6:20; 8:58).

Преди. Както във времето, така и в ранга. Докато умът се връща назад във вечността, няма точка, пред която Христос не е (виж върху Йоан 1:1; виж Допълнителна бележка върху Йоан 1).

Чрез него. По-скоро, както в стих 16, „в Него“. Христос е сферата, в която се състои всичко.

Състои се. Гръцки *sunistēmi*, буквално „да стоим заедно“, „да държим заедно“ или „да се сплотя“. Формата на глагола в гръцки език подчертава първоначална организация и нейното непрекъснато поддържане. Силата, която държи далечните светила на вселената по определените им курсове с математическа точност, силата, която държи частиците на атома в предварително определените им орбити, е една и съща. Чрез силата на Христос всички неща се сплотяват. Той не само ги е създал, но и ги поддържа във всеки един момент.

18. Той е. Гр. *autos estin*, „самият той е“, същият израз, с който започва стих 17 (вижте коментара там).

Глава на тялото. Както главата осигурява на тялото властта за планиране, управление и вземане на решения, и всички дейности на тялото са изцяло и непрекъснато зависими от функционирането на главата, така и Христос действа за духовното тяло. Тази фигура е често срещана в писанията на Павел (вижте 1 Кор. 12:12–27; Еф. 1:22).

Църква. Гръцки *ekklesia*. Вижте върху Матей 18:17.

Начало. Този израз може да се разбира или пасивно, показвайки приоритета на Христос както по отношение на времето, така и по ранг, или активно, в смисъл, че Христос е създателят (вж. Откр. 1:8). Някои разбират израза като приложим по-специално към това, което следва, обявявайки Христос за „началото“ на онези, които ще бъдат възкресени от мъртвите. Павел Го нарича също „първият плод на починалите“ (вж. 1 Кор. 15:20, 23). Вярно е, че Моисей и Лазар са били възкресени във времето преди Христос да възкръсне от гроба, но само по силата на Неговото възкресение тези мъже са се върнали към живот.

Тук Исус е представен пред вярващите като притежаващ не само първенство и приоритет в време, но също и превъзходство във власт и престиж. Тъй като Той е преди всичко, Той следователно не може да бъде еманация или по-нисш, второстепенен ред на творението. Декларацията на Павел отговаря на аргументите на лъжеучителите в Колоса.

Първороден. Гръцки *prōtotos* (виж на стих 15).

От мъртвите. Като един от тях, както подсказва гръцкият вариант (вж. Откр. 1:18).

Във всичко. Тъй като в непосредствения контекст приоритетът на Христос е свързан с църквата, Неговата позиция по отношение на „всички неща“ също е свързана с църквата (виж Кол. 3:11; вж. Еф. 1:23). Твърдението обаче е вярно и по отношение на Неговата позиция на суверенитет и приоритет спрямо цялата вселена.

Той може да има превъзходство. Буквално „Той може да заеме първо място.“ Христос беше „обявен за Божи Син със сила, ... чрез възкресението от мъртвите“ (Рим. 1:4; срв. Фил. 2:9).

19. Угоди на Отца. Думите „Отец“ са добавени. Коментаторите са разделени относно това дали са добавени правилно или дали „цялата пълнота“ трябва да се превърне в подлог на изречението, което е граматически възможно. Според последната конструкция стихът би гласил: „Защото цялата пълнота благоволи да обитава в Него“ (вж. (RSV). Изглежда, че Отец е темата на стих 20, така че не е неестествено той да бъде подразбиращият се субект и в стих 19. Пасажът има смисъл и когато „цялата пълнота“ е направена темата. И двата тълкувания отговарят на контекста.

Църквата в края на служението на Павел.

²

Пълнота. Гръцка дума *plērōta*, „пълнота“, „това, което е завършено“, „допълнение“. Плерома се е използвала в светския гръцки език, за да обозначи пълния състав на екипажа на кораб или на резервите от войски, за да опише население, достигащо точката на насищане, за да обозначи общата сума, необходима за завършване на финансова транзакция, и за да обозначи материалите, необходими за завършване на сграда. В Новия завет обикновено има това значение на завършеност (виж Марк 2:21; 6:43; Рим. 13:10; 1 Кор. 10:26; Гал. 4:4; Еф. 1:10, 23). Изглежда, че лъжеучителите в Колоса, подобно на по-късните гностици, са твърждали, че някои от функциите на Божеството, като посредничеството и определени сили на сътворението, се намират в ангели или по-нисши чинове създадени същества. Павел казва на изопачаващите истината, че съвкупността от всяка функция на Божеството се намира в Христос. По този начин Той е Господ на всички създадени неща. Тази пълнота се е намирала в Христос от самото начало.

Обитавам. Гръцки *katoikeō*, „да имам постоянно и установено жилище“ (вж. гл. 2:9). Лъжеучителите твърдяха, че Божествеността пребивава в Исус само частично и временно. Павел поправя колосяните по този въпрос. Исус не само притежава, като постоянно предимство, пълнотата на божествената цел и сила, но Той също така изразява в пълнота

² Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Кол. 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

черти на божествената личност (Еф. 1:23; 3:19; 4:13; Кол. 2:9). Спасителят беше израз на славата на Отца; Той беше видимият образ на Неговата личност (гл. 1:15). В Христос се осъществява съвършеният израз на Божеството напълно и вечно. Този израз на Божествеността достига своето пълно проявление едва когато се извършва жертвата на Спасителя, защото жертвеният аспект на Неговото божествено съвършенство не е бил видян преди смъртта Му.

20. След като сключихме мир. Мирът е необходим, защото влизането на греха в Вселената беше донесла със себе си отчуждение.

Преводът на KJV на стих 20 не отразява правилно реда на изреченията в гръцкия език и следователно донякъде замъглява смисъла. Следният буквален превод отразява реда в гръцкия език: „И чрез Него да помири всичко с Него, като е установил мир чрез кръвта на Неговия кръст, било то нещата на земята, или нещата на небесата.“ Следователно фразата „чрез Него да помири“ трябва да се свърже със стих 19. Ако се приеме тълкуването на стих 19 в KJV (вижте стих 19), мисълта е: „Богу благоугоди чрез Него да помири всичко.“ Лъжеучителите очевидно твърдяха, че мирът се постига чрез посредничеството на ангелите.

Кръвта на Неговия кръст. За значението на кръвта на Христос в плана на спасение вижте Рим. 3:25. Христовият кръст е върхната точка в плана на спасение. Това беше темата, с която Павел се хвалеше (Гал. 6:14). Той ще бъде науката и песента на изкупените през вечните векове (ВК 651).

От него. Тази фраза се появява два пъти в този стих, за първи път в емфатичното положение на гръцки. Исус е посредникът, чрез който се осъществява помирението.

Помирявам. Гръцко *apokatalassō*, засилена форма на обичайната дума на Павел за помирение, *katalasso* (виж върху Рим. 5:10).

Всички неща. Водени са много дискусии относно това дали този израз включва неразсъдението и неодоушевеното творение. В какъв смисъл те биха изисквали помирение?

Апостолът може би обсъжда широкообхватните последици от навлизането на греха във вселената и по този начин включва последиците от греха и изкуплението не само върху интеллигентните същества, но и върху неразумните и неодоушевени творения (вж. Рим. 8:19).

На земята. Прегрешението на Адам имаше своите последици във всяка част на тази земя. От човека, върховният шеф-повар на Създателя, до растенията, насекомите и морския живот, и дори до неживата земя, резултатът беше дегенерация. Изкупителният акт на Христос в крайна сметка ще възстанови съвършенството и хармонията.

В небето. Някои коментатори твърдят, че макар само една трета от ангелите да са се разбунтували срещу Божието управление и да са били изгонени от небето, останалите ангелски войнства не са разбирали напълно греховността на греха или неговите ужасни последици, докато Христос не е умрял на кръста. След това събитие небесните същества осъзнали както никога досега, че Божиите пътища са истински и праведни и че програмата на Сатана води до смърт. По този начин всички неща, както материални, така и духовни, небесни, както и земни, ще бъдат доведени до състояние на съвършена хармония чрез кръста и всичко, за което той служи. Времето и разкриващите се Божии цели чрез Христос ще изобличат Сатана и онези, които му симпатизират, така че Божията справедливост да се види в тяхното унищожение. Планът на изкуплението ще постигне своята по-широка и по-дълбока цел – а именно, реабилитацията на Божия характер пред вселената (виж РР 68).

21. И вие. Павел сега лично прилага към своите колосянски братя доктрините, които е обсъждал. Той твърди, че целият свят е зависим от кръвта на Христос за помирение (вижте ст. 19). Сега той казва на колосяните, че те могат да влязат в това славно състояние на хармония и радост само по същия този път. Неговото изявление предполага предупреждение да не приемат възгледите на лъжеучителите, които могат да предложат други средства за помирение, като например служението на ангели и други духове (вж. гл. 2:8, 18, 19). Има само едно средство за спасение (Деяния 4:12).

Понякога отчуждени. Или „преди отчуждени“. Това нещастно състояние щеше да съществува все още за вярващите в Колосяните, ако не беше служението на Христос от тяхно име. На кръста на Голгота беше осигурено изкупление за греха, който беше причинил отчуждението. Враждебното отношение на грешника беше променено и Бог беше приел грешника.

Врагове. Колосяните преди обръщането във вярата не само бяха отчуждени от Бога, невежи за Неговите цели за човечеството и безразлични към Неговия закон; те също така бяха открито и положително враждебни към Него.

В ума ви. Умът е централната, ръководна способност на рационалното същество (вижте Еф. 4:18). Тук Павел напомня на колосяните, че цялото им мислене е било в състояние на отчуждение и враждебност към Бога. Всяко творческо, решително отношение на умовете им е било срещу Бога или безразлично към Него. Те са били в безнадеждно и изгубено състояние, зависими от някакво небесно влияние, което да ги доведе до състояние, в което биха могли да бъдат спасени.

Чрез зли дела. Или „в [сферата на] злите дела“. Както човек мисли, така и ще стане. действието (вж. Притчи 23:7). Невъзможно е злият ум да върши друго, освен да създава зли дела. Така е и с колосяните, действията на живота им свидетелстват за състоянието на умовете им. Преди обръщането им във вярата, историята на живота им е давала неопровержимо доказателство за отчуждението им от Бога и враждебността им към Него.

И все пак сега. Въпреки състоянието на отчуждение на колосяните, Бог действа. Неговото помирително служение става ефективно в момента, в който хората го приемат.

Той помири. Вижте върху Рим. 5:10; Кол. 1:20. Христос, така да се каже, е взел Колосяните вярващи за ръка и ги представи на Отца не като слуги или врагове, а като приятели (Йоан 15:14–16). Голготският кръст е прогонил враждебността им, променил е течението на ума им и ги е преобразил по подобие на Христос.

22. Тяло от плътта му. Някои вярват, че Павел тук се бори с ерес, която е била в началото се промъкна в християнската църква; а именно, че Христос не е имал човешко тяло. Според тази ерес човешкото тяло е по същество грешно и следователно не би могло да бъде част от Божия Син. Важна стъпка в помирението на човека с Бога е възплъщението. Божествеността е облечена в човечност. Исус е поел хватката на падналото човечество, за да може то отново да се съедини с Божия престол. Той е участвал в плът и кръв, за да може чрез тях да освободи човека от робството на греха. Христос в тялото Си от плът постигна победата на помирението (виж 1 Петрово 2:24). Виж том V, стр. 917–919; VI, стр. 58.

Чрез смъртта. Или „чрез смъртта“. Заплатата на греха е смърт (Рим. 6:23). Всички са съгрешили (Рим. 3:23). Следователно никой не може да избегне смъртта. Христос, като пое участва на човечеството, възнамеряваше да плати наказанието за греха на човечеството. Неговата смърт беше за всеки човек. Този факт е бил предобразен от всяка истинска жертва от деня, в който Адам е принесъл жертва.

първата жертва по Божия воля. Жертвената, заместителна смърт сочеше към изкупление чрез кръвта на Христос. Всички тези церемонии на жертвоприношение и посредничество очакваха окончателно помирение с Бога. Смъртта беше основата на всичко това.

Да ви представя. Когато помирението бъде постигнато, онези, които са били отчуждени от Бога и враждебно настроени към Него, ще бъдат представени пред вселената като трофеи на кръста (виж 2 Кор. 4:14; Еф. 5:27; Кол. 1:28).

Свят и непорочен. Гръцки: *hagioi kai amōtoi* (вижте върху Еф. 1:4).

Безупречен. Гръцки *anegklētoi*, „непорочен“, „безупречен“. Сравнете употребата на

думата в 1 Кор. 1:8. *Anegklētoi* отвежда картината на съвършенството още една стъпка. Тя подчертава, че не трябва да има възможност да се повдигне обвинение срещу този, когото Бог възнамерява да представи съвършен пред вселената. Обвинителят на братята ще бъде заглушен, когато Господ го смъмри и посочи, че светиите са облечени в Христовата праведност (Зах. 3:1–5; Откр. 12:10, 11).

В Неговите очи. Всички хора ще преминат пред внимателното Божие око. Съдията на цялата земя ще види всичко. В този живот хората може да се подиграват, Сатана може все още да намира недостатъци, но въпросът от най-голямо значение е: Какво вижда и мисли Бог? (виж 2 Кор. 5:10; Еф. 1:4). Божествената преценка е всичко, което има значение.

23. Ако продължите. Колосяните бяха чули словото на живота. Те бяха приели вяра и бяха помирени чрез кръвта на Христос. Те бяха „светии и верни братя“ (ст. 2). Но всичките им усилия щяха да се окажат напразни, ако не успеят да „постоянстват“.

Апостолът подчертава нуждата им да пребъдват и да останат в увереността си в евангелието.

Във вярата. Сравнете стих 4. Това, което е било започнато чрез вяра в опита на вярващите в Колосяните, трябва да бъде продължено и чрез вяра.

Основан. Гръцки *themelioō*, „да положи основа“, „да основавам“. Духовният дом трябва да има основата си, закрепена върху твърдата Скала, която е Христос, а не върху пясъка, както е било с къщата на безумния човек в Христовата притча (виж Лука 6:49; 1 Коринтяни 10:4).

Утвърден. Гръцки *hedraioi*, „твърд“, „непоколебим“. Християнският вярващ трябва да бъде здраво утвърден върху неговата основа. Павел предупреждава колосяните да не се отклоняват от позицията, която са заели, когато са чули евангелието за първи път.

Не се отдалечава. Това е негативният поглед върху казаното от него. „Не позволявайте“, казва всъщност Павел, „да бъдете изместени от позицията си чрез философските изкушения на лъжеучителите или чрез съблазнителните изкушения на греха.“ Времето на глагола, което използва, подсказва мисълта: „Не се променяйте постоянно“ от една позиция на друга (вж. 1 Кор. 15:58).

Надеждата на евангелието. Тоест, надеждата, която евангелието дава. Тази надежда, както той вече е намекнал (вижте стих 5), е движещата сила на плана на спасение. Тя е извадена наяве от посланието на евангелието; тя принадлежи на евангелието. Когато надеждата в крайна сметка бъде постигната в Божието царство, целите на плана на спасение ще бъдат изпълнени.

Чули сте. Вижте стих 5.

Проповядван на всяко създание. Основният акцент в пасажа е върху факта, че евангелието, което колосяните са чули, е същото като това, проповядвано във всички части, където евангелието е проникнало. Павел не иска да каже, че евангелието е отишло навсякъде в абсолютния смисъл. Това е ясно от неговите изявления на други места относно напредъка на

евангелието. Пишейки до римляните само няколко години по-рано, Павел, обобщавайки разпространението на евангелието, казва: „От Йерусалим и околностите до Илирик, проповядвах напълно евангелието Христово“ (Римляни 15:19). По това време той се надяваше да посети Рим и оттам да занесе евангелието в Испания (Римляни 15:24). Арестът и затворот му попречиха на плановете му да бъдат осъществени. Вместо да дойде в Рим като свободен вестител на евангелието, той дойде вързан. Като затворник, той не можеше да посети Испания. Съмнително е, че там е била започната някаква значима работа. Освен това няма доказателства, че на тази ранна дата евангелието е проникнало във варварските райони на север от тогавашния цивилизован свят. Същото несъмнено важи и за други отдалечени региони. Тогава е ясно, че твърдението, че евангелието е било проповядвано на всяко създание под небето, не е било казано в абсолютен смисъл. Подобно на твърдението „както е по целия свят“ (Кол. 1:6), акцентът е върху факта, че евангелието, проповядвано в Колоса, е същото като това, провъзгласено по целия свят. Сравнете Мат. 24:41; 1 Сол. 1:8; Откр. 5:13; 14:6, 7; ДА 633.

За което аз, Павел. Апостолът рязко се намесва в аргументацията си, в по същия начин, както беше въвел в него колосиянските вярващи в стих 21.

Съм направен. Или „станах“. Сравнете Еф. 3:7. Тук Павел говори за божествената задача да проповядва евангелието. Бог сега го използваше за изпълнение на вечни задължения (вижте Еф. 3:8; 1 Тим. 1:11–16; вж. Гал. 1:11–17). Божествена ръка го беше привлякла в цялостния план за спасение на човека. Когато колосияните сравняваха Павел с лъжеучителите, те трябваше да помислят за вечните Божи цели и да осъзнаят, че този, който им пишеше, беше част от великия план за осъществяване на тяхното спасение. Следователно посланието на Павел дойде с божествено разрешение. Вярата на вярващите трябваше да бъде укрепена и непоколебимостта им да се увеличи от тази мисъл.

Служител. Гръцки дяконос (виж върху Марк 9:35). Сравнете употребата на думата в Мат. 20:26; Рим. 13:4; Еф. 6:21; 1 Тим. 4:6.

24. Които сега се радват. Буквално „сега се радвам“. Павел избухва в радостна благодарност, защото Божието дело напредва. Сравнете Деяния 16:25; Рим. 5:3; 2 Кор. 11:16–33; Фил. 2:17.

Страдания за вас. Сравнете Еф. 3:1. Павел се радва, че понася гонения за За Бога, ако чрез това преживяване вярата на християните може да се увеличи.

Напълнявам. Гръцко *antanaclēroō*, „да се напълни на свой ред“, „да се напълни косвено“. Думата среща се в Новия завет само тук.

Това, което е отзад. Буквално „липсващите неща“, тоест това, което липсва. Скръбта и страданието са участта на християнина (виж Деяния 14:22; Фил. 1:29; срв. 2 Кор. 1:5; 4:10; 1 Сол. 3:3). Павел мисли за страданията, които ще бъде призван да изтърпи. Той е щастлив, че може да понася страдания за Христовото дело.

Христови страдания. Тоест, страдания за Христос. Фразата не трябва да се разбира като описание на страданията, които Христос е изтърпял, защото тогава пасажът би предполагал, че в страданията на Христос нещо липсва. Освен това, думата, преведена като „страдания“, никъде не се използва за страданията на Христос.

В плътта ми. Тоест, личните страдания на Павел.

Заради тялото Си. Тоест, заради тялото Христово – Неговата църква (вж. Еф. 1:22, 23).

25. Аз съм направен служител. Или „станах служител“ (вижте на стих 23).

Диспенсация. Гръцки *oikonomia*, „подредба“, „настойничество“ (вижте върху Еф. 1:10; Еф. 3:2). Великото правило, което ръководи Павел, е всеобхватната цел и план на Бога. Павел заявява, че в това всеобхватно Божие провидение, сега му е възложена настояническа служба.

Изпълнете Божието слово. Целта на настойничеството на Павел е да проповядва Словото на Бог. Целта на апостола е да осъществи това в пълна степен.

26. Тайна. Гръцки *mustērion* (виж върху Рим. 11:25).

Скрито от векове. Сравнете Рим. 16:25; Еф. 3:3, 5, 9. Пълните благословения на евангелската епоха са били само смътно разбирани от патриарсите и следващите поколения мъже.

Сега е изявено. Вижте върху 1 Кор. 2:9, 10; Еф. 3:5.

27. Бог щеше да изяви. Буквално „Бог пожела да изяви“. Това е Божият план че Неговият народ ще проникне в по-дълбоки тайни на божественото знание с помощта на Неговия Свети Дух. На свой ред, чрез получаването на това откровение, Бог ще промени характера им така, че резултатът ще бъде свети характери.

Богатство на славата. Сравнете с Рим. 9:23; вж. Еф. 1:7, 18; 2:7; 3:8, 16.

Езичници. Фактът, че тази славна тайна обхваща и езичниците, е шокиращ за юдеите. Но Бог не гледа на лице (Деяния 10:34); Неговата милост се простира до всички, които Го приемат. Апостолът подчертава универсалността на обхвата на плана на спасение.

Христос във вас. Пребиваващото присъствие на Исус в човешкото сърце е проявление на вечната тайна (виж върху Гал. 2:20; Еф. 1:1).

Надежда за слава. Сравнете стих 5. Като въведе плана за спасение, Бог постави пред падналото човечество надеждата за възстановяване на божественото присъствие. Въплъщението на Христос доближи осъществяването на тази надежда с една стъпка. Пребиваването на Христос в индивидуалното сърце дава доказателство, че силата на благодатта работи, за да промени характера. Това прави реална надеждата за прослава. Християнинът живее в царството на благодатта днес, което му дава увереност, че един ден ще живее с Христос в царството на славата. Сравнете Рим. 8:18; 1 Тим. 1:1.

28. Когато проповядваме. „Ние“ е емфатично в гръцкия език. Павел противопоставя себе си и неговите сътрудници с лъжеучителите.

Предупреждение. Гръцки *noutheteō*, „да напомням“, „да увещавам“, „да предупреждавам“ (вж. Еф. 6:4).

Всеки човек. Трикратното повторение на тези думи в този стих подчертава универсалността на евангелието. В ученията на Павел няма изключителност, каквато е била в тези на лъжеучителите. Всяка класа на обществото трябва да бъде достигната с евангелието на спасението.

Поучение. Освен предупреждение, Павел и наставлява. Така трябва да бъде с всяка проповед.

С цялата мъдрост. Някои коментатори разбират това като посочване на начина, по който Павел учение (вж. Еф. 1:8; Кол. 4:5); други, че учебникът за това учителско служение е цялата област на мъдростта. Първото изглежда по-хармонично с гръцкия вариант.

За да можем да представим. Сравнете със стих 22. Апостолът се е идентифицирал с дело за спасяване на души, а сега той заявява целта на своето служение.

Съвършен. Гръцки: *teleios* (виж върху Мат. 5:48). Съвършенството, за което Павел говори в посланията си, той пояснява във Филип. 3:12–15 (виж коментара там).

В Христос Исус. Това е ключовата фраза от Посланието до ефесяните (вижте върху Ефесяните). 1:1). Често се среща и в другите послания на Павел. Христос е сферата на съвършенството на светеца.

29. Докъдето. Тоест, с възражението да се представи „всеки човек“ (ст. 28) съвършен в Христос.

Труд. Гръцки *koriaō*, „да се работи с усилие“, „да се трудя до степен на изтощение“. Сравнете употребата на думата в 1 Кор. 15:10; Гал. 4:11; Фил. 2:16.

Стремеж. Гръцки *agonizō*, „да се боря усърдно“ (виж върху Лука 13:24). Думата предполага максималните усилия, положени от състезателя на атлетическата арена.

Работеща. Гръцка *energeia*, „оперативна сила“, различна от *dunamis*, която означава потенциална мощност. Английската ни дума „енергия“ произлиза от *energeia*. Сравнете употребата на *energeia* в Еф. 1:19; 3:7; 4:16; Фил. 3:21; и т.н.

Работи. Гръцки *energeō*, „да бъда на работа“, „да действам“, „да бъда ефективен“. Сравнете съществителна форма на *energeia* (виж по-горе под „работещи“). Павел осъзнаваше, че изпълнението на дълга изисква сериозни усилия, освен това, че резултатите ще бъдат ефективни за добро само дотолкова, доколкото индивидуалните усилия са съчетани с могъщата Божия сила, която енергизира всяка способност на човешкия агент.

Мощно. Буквално „със сила“. Павел можеше да свидетелства за силата на Спасителя, защото тя беше действала мощно в собствения му живот.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–29 TM 221

2 AA 471

4 SL 85

7–12 AA 471; 4C 316

9 AA 478; ML 110

9, 10 5T 746

9–11 GK 476; MX 426; CL 85

9–12 2T 521

11 ML 52

11–13 AA 478

12 CS 133; GC xii; MB 8

13 DA 320; SC 112

14 GW 147; 6T 60

14–17 6T 59

16 GK 493; ПП 34

16, 17 AA 472; Изд. 132

18 Изд. 268

19 Изд. 30; МБ 21; 2C 200

20 AA 209

21, 22 AA 472; CT 152

23 AA 593; DA 633; Ед 96; 1T 355; 3T 225; 4T 409, 556; 5T 520;

8Т 15, 19, 26

24 КОЛ 191

25–28 ТМ 222

25–29 АА 368; GW 59; 2Т 502, 552; 4Т 269, 314

27 АА 328, 476, 507; АН 120; СН 362; СТ 194, 554; Ed 172, 309; Ev 511; FE 263, 279, 466; GW 61, 282, 366; LS 431; MB 128; ML 26, 84, 301; MYP 142; SC 47; 1Т 162, 566; 2Т 73; 7Т 116; WM 38

28 АА 206; Ev 587; GW 369; ML 285; ТМ 152; 4Т 315, 317, 416; 5Т 300, 372

28, 29 2Т 609

29 МБ 144; 4Т 315

ГЛАВА 2

3

1 Той все още ги увещава да бъдат постоянни в Христос, 8 да се пазят от философията и суетните традиции, 18 поклонение на ангели, 20 и законни церемонии, които са прекратени в Христос.

1. Искате ли да знаете. Или „Искате ли да знаете“. Сравнете 1 Кор. 11:3. Сравнете израза „Не искам да останете в невежество“ (1 Сол. 4:13; срв. Рим. 11:25; 1 Кор. 10:1).

Конфликт. Гръцки агон, „състезание“, „борба“, „изпитание“, тук умствена борба, „грижа“, „безпокойство“. За свързания глагол агонизо вижте гл. 1:29. Тревогата на Павел, сълзите, които проля, мъчителната борба срещу силата на противника, която водеше – всичко това Павел искаше да знаят колосяните. Вярващите в Колос едва ли осъзнаваха часовете, които Павел усърдно е прекарал в ходатайство за тях.

Лаодикия. Този град се е намирал на около 16 километра от град Колоса. Държавата... Тази църква очевидно е била подобна на тази на вярващите в Колос. Затова Павел ги е включил в своите молитви.

Не се вижда. От използвания тук език много коментатори са направили заключението, че Павел не е бил основател на Колоската църква, освен това, че никога не е посещавал църквата. Те вярват, че разказът за движенията на Павел в Деяния оставя много неопределено дали Павел някога е посещавал някоя част от долината Ликос, в която се е намирала Колоса. Те не вярват, че препратките към Фригия непременно предполагат посещение в долината Ликос, тъй като Фригия обхваща голям и неясно очертан регион. Смята се, че територията се намира значително на север и на изток от долината Ликос. По време на първото си мисионерско пътуване Павел вероятно се е приближил на не повече от 150 мили (около 240 км) от Колоса. По време на второто и третото си мисионерско пътуване апостолът дори не е трябвало да се приближава до района на Колоса. Оставяйки Галатия на далечния север и изток, той е можел да пътува до Ефес по римския път през Сардис. Това би го държало доста на север от долината Ликос. Освен това, по време на тези пътувания той се ограничавал да посещава отново църквите, които вече бил основал, и няма никакъв намек, че Колоса е била една от тях в този ранен период. По този начин книгата Деяния оставя посещението на Павел в Колоса крайно неправдоподобно.

³ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Кол. 1:20). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

Други твърдят, че Кол. 2:1 не означава непременно, че Павел никога не е посещавал Колоса. Те поддържат мнението си, че е много малко вероятно при двете си посещения във Фригия (виж Деяния 16:6; 18:23) Павел да е пропуснал Колоса напълно. Те също така твърдят, че тъй като в посланието си до Колосяните той поддържа такава тясна връзка с много членове на църквата, най-вероятно е бил там. Те тълкуват Кол. 2:1 по следния начин: „Много се тревожа не само за вас, но и за онези, които никога не са ме виждали.“ С това тълкуване колосяните са поставени в една група, за разлика от друга група, която Павел не е виждал лице в лице.

Допълнителни съображения хвърлят светлина върху този въпрос. В писмото си до Колосяните Самият апостол говори така, сякаш никога не е посещавал града им. Той описва себе си като чул за вярата им в Христос и любовта им към светиите (гл. 1:4). Спомня си времето, когато е бил насърчен от разказа за тяхното християнско изповядване и ревност за принципите на евангелието (ст. 9; вж. ст. 6). Много пъти по време на посланието Павел е имал достатъчно възможности да спомене личните си контакти с колосяните, но никога не го прави. Той записва, че те са били учени на принципите на евангелието от друг, а също така се позовава на собственото си проповядване. Но нито веднъж не свързва двете идеи, въпреки че двете твърдения са едно до друго (вж. гл. 1:5–8, 21–23, 25, 28, 29; 2:5, 6). Ако Павел беше посетил Колоса и беше работил в този град, човек би очаквал в посланието да се споменава някакъв инцидент, свързан с посещението. Но Колосяни не съдържа нито една такава алюзия. Въпреки че аргументът за мълчанието не може да се счита за убедителен, повечето коментатори са съгласни, че е много малко вероятно Павел да е основателят на църквата в Колоса. Въпреки че може би съществува по-малка сигурност относно възможността за посещение там, това също изглежда малко вероятно.

2. Сърца. Тук означава седалището на емоциите и интелекта. Павел пожела цялата личност да бъде удовлетворена от траен мир и увереност (вж. Еф. 6:22).

Утешен. Гръцки *parakaleō*, „утешавам“, „увещавам“, „окуражавам“, „насърчавам“.

Сплетени заедно. Гръцки *sumbibazō*, „да събера“, „да обединя“. Павел желаше те да запазят единството и стабилността си в обич един към друг и към Бога. Сравнете Еф. 4:16; Кол. 2:19.

Богатство на пълната увереност. Или „богатство на твърдото убеждение“. Сравни 1 Сол. 1:5; Евр. 6:11; 10:22. Когато вярващите научават по-дълбоките истини на Божието учение, тяхната увереност става по-твърда. Когато християните наистина познават Господните пътища, те не могат да не се доверят. И това доверие се основава на разбиране.

Признание. Гръцки *epignōsis*, „точно знание“, „пълно знание“. Сравни Еф. 1:17.

Тайна. Гръцки *mustērion* (виж върху Рим. 11:25).

И на Отца. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между редица различни тълкувания за останалата част от този стих, но подкрепят гледната точка, че „Христос“ е в противопоставяне с „тайната на Бога“ (вж. гл. 1:26, 27), като по този начин се чете „тайната на Бога, тъкмо Христос“. Тази тайна относно Христос обхваща Неговото въплъщение и лично служение (1 Тим. 3:16). Това включва и допълнителната цел на въплъщението, която прави възможно всички, които вярват, включително езичниците, да станат членове на мистичното тяло на Христос, Неговата църква (Римляни 11:25; Ефесяни 3:4–6). Провъзгласяването на тази блага вест на света – че всички имат възможност за спасение чрез упражняване на лична вяра в Спасител, който умря за всички – е необходима част от разкриването на тази тайна (Ефесяни 6:19).

3. Са скрити. Или „са съхранени“. В Христос, в Неговото служение и функция, в Неговата личност и служението, във факта, че Той е едновременно Божи Син и Човешки Син, са вградени детайлите на Божията тайна. Той е източникът, както и съкровищницата на Божиите благословения. Павел желаше да издигне умовете на колосяните християни над и отвъд обикновените човешки идеи до Божия Син и вечните добродетели и истини, разкрити в Него. В Христос може да се открие всичко, което Бог възнамерява да разкрие в благословия за човечеството. Защо тогава колосяните трябва да се вслушват в човешки разсъждения (вижте на стих 4)?

Всички съкровища. Исус е мината, от която идват всички истински богатства. На тези, които Го приемат, Той дава истината в нейната пълнота. Други учители са давали частични и неясни проявяващи на знание, но в Христос, живото Слово, се крие същностното знание. Вижте КОЛ 104–114.

Мъдрост и знание. Христос е съкровищницата на божествената мъдрост и знание (вижте 1 Кор. 1:22, 24; Еф. 3:9–11). Тези, които приемат Исус, са стигнали до източника на всичко, от което се нуждаят за този живот и за отвъдния.

4. Това казвам. Павел сега дава причината за това, което е казал в стихове 1-3. Не бива да има съмнение относно жизненоважния характер на неговата тема и относно сериозната отговорност от пренебрегването на пълното познание за тайната на Бога, която е Христос (вижте върху стих 2; гл. 1:27).

Трябва да ви измами. Павел сега се заема с практическото приложение на своето послание. Възможността да бъдете заблудени е винаги налице. Християнинът трябва да се пази от хитростта, която се стреми да го отклони от правия път на истината.

Примамливи думи. Буквално „убедителна реч“ (вж. Рим. 16:18; 1 Кор. 2:4). Това може да се настани в умовете на непредпазливите. Гладките аргументи и фино вплетените идеи могат да извадят християнина от съзнанието му. Но в такива разсъждения се крие грешка. Павел предупреждава вярващите да проверяват аргументите и твърденията на лъжеучителите (вж. Кол. 2:8).

5. Отсъстващ по плът. Апостолът иска вярващите да усетят личното му отношение за тях, въпреки че той всъщност не присъства лично.

С вас в духа. Тялото на Павел може да е затворено в далечен Рим, но сърцето му обхваща новоповярвалите, които обича. Умът му търси решения за техните проблеми. Душата му е издигната към техния общ Отец на небето в благодарност и ходатайство. Така апостолът прави контраст между онези, които биха ги съблазнили чрез софистика, и техния духовен баща, който, ако е необходимо, би дал живота си за тях. Тези лъжеучители имат скрити мотиви; Павел е напълно безкористен.

Радвайки се и гледайки. Епафрас беше донесъл на Павел вест за продължаващата вярност на вярващите в Колосяните (гл. 1:7, 8). В мисления си поглед в Рим той наблюдаваше членовете в далечна Колоса, докато изпълняваха задачите си да живеят и свидетелстват за Исус.

Ред. Гръцки *taxis*, „подредба“. Това е често срещан военен термин. Той предполага организация, твърдост и добре подредена бойна редица (вж. употребата му в 1 Кор. 14:40; Евр. 5:6). Павел несъмнено е наблюдавал много армейски паради и е виждал много стотници начело на добре обучената и перфектно дисциплинирана рота. Следователно колосянската църква трябва да действа срещу греха.

Твърдост. Епафрас беше свършил добро дело. Колосянската църква беше компактна духовна общност, движеща се напред с увереност, за да посрещне общия враг. Битката се водеше в сферата на тяхната вяра, тяхната увереност в нещата на Христос.

Павел наемква, че те трябва да продължат в това щастливо и благословено състояние.

6. Както и вие приехте. „Както“ се отнася до начина, по който те бяха приели посланието за спасение, проповядвано от Епафрас (гл. 1:7). Докато апостолът се радва с тях на степента на вяност, която вече имат (гл. 2:5), той любезно, но твърдо ги увещава да се държат за нея.

Христос Исус Господ. Тези три титли на Месията събират в себе си пълнотата на Неговата позиция и функции. Неговата мисия като Спасител е възплътена в името „Исус“ (Мат. 1:21). „Христос“ предполага Неговата месианска служба, а „Господ“ (вижте върху 1 Кор. 12:3) Неговото отъждествяване, поне в някои случаи, с Яхве от Стария завет.

Ходя. Гръцки περιπατεῖν, „да се държиш“ (вижте върху Еф. 2:2). Павел призовава вярващите да продължат непрекъснато да управляват себе си и своите дела в сферата, определена от тяхното упование в Исус, правейки само това, което Той би направил, и интересувайки се изключително от нещата, които биха Му угодни.

7. Вкоренен. Формата на гръцката дума предполага непоколебимост с продължителна стабилност. Изградени. В опита на вярващите в Колосяните, основата на тяхното духовно изграждане е самият Исус (вж. 1 Кор. 3:11).

В него. Тук Павел е събрал три различни метафори в тясна близост. Вярващите трябва да ходят, да се вкоренят и да бъдат изградени като могъщ храм за Господа. Всички тези дейности трябва да се случват „в него“. Исус Христос е образецът, според който те трябва да ходят; Той е коренът, от който трябва да черпят сок и храна; Той е живата Скала, сигурната Основа, върху която евреи и езичници могат да градят. Той е „достатъчно широк за всички и достатъчно силен, за да издържи тежестта и бремето на целия свят“ (AA 175).

Утвърден. Гръцки βεβαιῶν, „да потвърдя“, „да установя“. Формата на глагола в гръцки показва, че Павел тук набляга на непрекъснат процес на укрепване. Колосяните трябвало да се утвърждават все повече и повече ежедневно.

Както сте били научени. Тук отново се подчертава ефикасността на Епафрас като „служител Христов“ (гл. 1:7). Той ги беше научил правилно. Те бяха научили в кого да вярват и как да живеят с Него, за да получат праведност и вечен живот.

Изобилстващ. Или „постоянно изобилстващ“. Думата предполага състояние на „преливане“. Възможно е за нас непрекъснато да изобилстваме, защото небесните ресурси са по-големи, много по-големи от най-голямата ни нужда. Тъй като запасите са неограничени, християните трябва да си присвояват всичко, от което се нуждаят. Вседостатъчният Христос ще ни даде „изобилие повече от всичко, което искаме или мислим“ (Еф. 3:20).

В него. Могат да се цитират текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на тази дума, както и за четенето „в него“, отнасящо се до Христос.

С благодарност. Или „в благодарност“. Напредъкът в християнския опит е възможно само когато вярващият се обръща към Бога с благодарно сърце. Как може човек да бъде нещо друго освен благодарен, когато е заобиколен от безграничните ресурси на Всемогъществото? След като Христос е всичко, във всички и с всички, от какво да се страхува човекът? Тайната на истинското щастие е постоянното уповаване на Христос. Благодарността е плодът на това уповаване.

8. Пазете се. Вярващите в Колосяните са изправени пред сериозна опасност. Тук Павел насочва вниманието им към нея и в тържествено предупреждение препоръчва да се изправят срещу нея. Хитрият противник се опитваше да им отнеме придобитите ползи. Той се опитваше да ги ограби от духовните им предимства и да ги отвлече като плячка, водеща ги към унищожение като заблудени пленници на заблудата.

Плячка. Гръцки *sulagogeō*, „да отнеса като плячка“, „да ограбя“. Плячката може да означава две неща: отнемането на благословиите и привилегиите, на които вярващите се радват, или поробването на самите вярващи от Сатана.

Философия и суетна измама. Тоест, философията дори суетна измама или философията което е празна измама. Апостолът не осъжда философията като такава, нито пък изобличава философите. Това, срещу което той предупреждава, е философия, каквато лъжеучителите в Колоса са парадирани, която всъщност е била празнота и суета и е била насърчавана чрез измама. Контекстът подсказва, че тази философия е била свързана с церемониални обреди, човешки вярвания, традиции и материалистични навици и гледни точки, всички от които се отдалечават от Божието евангелие. Несъмнено тя е била съставена и от безполезни спекулации по детински въпроси, празно представление на фалшиви аргументи, лишени от факти.

Този вид философия запълва детайлите на трудни въпроси с правдоподобни теории, които имат склонност да заблудят нейните последователи и да отрекат проповядването на Божието евангелие. Центърът на тази философия е възвеличаването на човека, докато Бог е напълно изключен или игнориран (виж 1Т 297). Християнинът трябва да бъде предупрежден и въоръжен срещу онези, които я проповядват. Нейният край е вечна смърт.

Традиция. Гръцки *paradosis* (виж върху Марк 7:3). Традициите са обичайните модели на човешки вярвания и поведение, предавани от едно поколение на следващото. Традициите могат да бъдат добри или лоши. Павел предупреждава срещу онези, които са еретични, имащи човешки, а не божествен източник. Сравнете Гал. 1:14. Павел използва думата в добър смисъл във 2 Сол. 2:15; 3:6.

Рудименти. Гръцки *stoicheia*, „елементи“ (виж върху Гал. 4:3). На езика на философията Стоихей приема техническото значение на елементарна материя. Митологично елементите са били представени от различни духове, така че стоихей започва да се прилага и към самите духове. В небиблейски писания стоихей се прилага и към зли духове, към звезди и към звездни божества. Изглежда, че в Колоса е съществувал добре развит култ към стоихей, който чрез своята пропаганда е прониквал в християнската общност там. Точният мащаб на неговото проникване не е известен. В предупреждението си Павел използва терминологията на култа.

След Христос. Буквално „според Христос“. Нормата винаги трябва да бъде това, което Христос би имал. Христос е противопоставен на всяка измамна философия. Ученията на лъжеучителите трябва да се сравняват с доктрините на Великия Учител. Христос, Създателят и Поддръжникът, е мерилото на всяко истинско знание.

9. В Него обитава. Вижте гл. 1:19. В Христос обитава съвкупността от природата и качествата на Бога. Всички длъжности и сили на Божеството пребивават постоянно в Него. Цялата пълнота на Бога е разкрита в Христос.

Пълнота. Гръцки: *plerōta* (вижте върху Еф. 1:23; Кол. 1:19). Обхватният смисъл на този термин е безграничен във времето, пространството и силата. Всичко, което е Бог, всяко качество на Божеството – достойнство, власт, превъзходство, сила в създаването и приспособяването на света, енергия в поддържането и насочването на вселената, любов в изкупването на човечеството, предвидливост в осигуряването на всичко необходимо за всяко от Неговите творения – почива в Христос.

Божество. Гръцки *theotēs*, „Божество“, „природата на Бога“. Сравнете *theiotēs*, „природата на Бога“ (вижте върху Рим. 1:20).

Телесно. Несъмнено става дума за прославленото тяло на Христос (Фил. 3:21), в което Той се възнесе на небето (вж. ДА 832). Пълнотата на Божеството пребивава в Него телесно. Това твърдение несъмнено е било, за да се противопостави на фалшивите философии, които получават приемане в Колос (вж. стр. 184).

10. Съвършени сме в Него. Буквално „са станали пълноценни в Него“ (вж. Еф. 3:19; 5:18). В сферата на Христос човек не само може да види целта си на съвършенство, но може и да получи сила да я постигне. Като приемаме Неговата мъдрост, ние ставаме мъдри. Чрез ежедневното общение с Него подобие на Божественото става реалност в човешката душа. Няма нищо за този живот или за вечността, което човек не може да получи чрез духовен съюз с Христос. Можем да станем съвършени в Него.

Власт и началство. Сравнете с Рим. 8:38; Еф. 1:21; Кол. 1:16. Павел е тук отново подчертавайки, че Христос е главата на всяка власт и авторитет. Неговата суверенна сила е изворът на живота. Апостолът иска да каже, че чрез Христовото пребиваване в нас, същата победоносна власт и творческа сила ще ни позволят да триумфираме.

11. Са обрязани. По-скоро „бяха обрязани“. Може би се подразбира, че някои от лъжеучителите са твърдели, че преди да се приближим до Христос, трябва да се извърши обрязване и подробностите на церемониалния закон (вж. Гал. 6:15). Поне някои от тях може да са претендирали за превъзходство поради собственото си състояние на обрязване.

Направено без ръце. Въпреки че обредът на обрязването се е извършвал на ръка, неговият Значението и ценността се криеха във вътрешния му смисъл. Той беше замислен като външен знак за вътрешно състояние на вяра и благодат. Чрез него Авраам показваше вярата си, че не той, а Бог, има живот и може да даде живот на другите. Този особен знак трябваше да отличава всички мъже от древен Израел. Той сочеше пълната преданост на Израел към Йехова и послушанието на всички Негови изисквания. Илюстрация на истинското му значение се намира в историята на Израел. По време на бунта на Израел при Кадес народът отхвърли Бога. Бог от своя страна, за известно време, отхвърли и тях. Тъй като те се оказаха неверни на Неговия завет, им беше забранено да приемат знака на този завет. В продължение на 38 години обрязването беше забранено (виж РР 406). Когато най-накрая, вярвайки и послушни, Израел премина Йордан, те бяха готови отново да влязат напълно в заветни отношения с Бога; тогава този обред беше извършен отново по Божия заповед (виж Исус Навин 5:2-9). Следователно истинското обрязване е въпрос на сърцето (виж Втор. 10:16). Обрязването, което колосянските християни бяха получили, не беше външно, в плътта. То беше вътрешна промяна в сърцето и живота, символизирана от тяхното кръщение (вижте върху Кол. 2:12).

Събличане на тялото. Вижте върху Рим. 6:6; вж. Еф. 4:22.

За греховете. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на тази фраза.

На плътта. Тоест, плътската природа (виж Рим. 7:14-25; 8:1-13).

Обрязване на Христос. Тоест, обрязването, което Христос извършва, а не това, което е извършено върху Него. Истинското духовно обрязване, премахването и погребването на злите наклонности на сърцето, се осъществява чрез посредничеството на самия Исус Христос. Само Неговата сила може да премахне стария живот и да създаде нов човек. От церемонията на обрязването Павел извлича духовен урок за християнина.

12. Погребан с него. Смъртта предшества погребението. Христос положи живота Си, преди да бъде погребан в новата гробница на Йосиф. Преди християнинът да може да бъде погребан с Христос, той трябва да е предал живота си. Всички амбиции на сърцето си и подтиците и копнежите на плътските си страсти трябва да бъдат предадени на неговия Учител. Що се отнася до него, неговият стар

природата трябва да умре. Кръщението е знак за това самоотричане, за смъртта на стария човек и за неговото погребение във водния гроб. Сравни с Рим. 6:3, 4.

Вие възкръснахте. Кръщението не само означава отделяне чрез смърт на греховната природа и погребението на тази природа, но също така означава раждането на ново създание в Христос Исус (вижте Рим. 6:4).

Вяра в действието на Бог. Тоест, вяра в действието на Бог.

Възкреси го от мъртвите. Сравни Еф. 1:19, 20. Същата сила, която възкреси Исус от мъртвите извършва трансформация във вярващия.

13. Мъртви в греховете си. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между запазване и пропускане на предлога „в“. Ако е пропуснат, фразата все още може да се преведе като „в греховете ви“, но може да се преведе и като „към греховете ви“. Следователно изразът може да се разбира по два начина: (1) Павел тук описва предишното духовно състояние на вярващите в Колосяните. Техните сърца, умове и тела бяха мъртви или нечувствителни към всички духовни неща (вж. Еф. 2:1, 5). (2) Вярващите сега са мъртви за притегателните сили и влиянието на греховните си наклонности (вж. Рим. 6:2). Тази мисъл е продължение на казаното от Павел в предишния стих. Колосяните, след като са отхвърлили греховните си пътища, като са приели Христос в сърцата си, и след като са свидетели на тази промяна, като са били кръстени, сега могат да се считат за мъртви за греховете си. Те чрез вяра са платили наказанието на смъртта чрез Христос.

Необразване на плътта ви. Този израз показва, че онези, до които Павел пише и за които говори като за имащи истинско образване (ст. 11), са езичници. Той описва и нормалното състояние на цялото човечество. Всеки се ражда в света извън завета на благодатта (Еф. 2:12). Двете идеи „мъртви в греховете си“ и „необразване на плътта ви“ обхващат както това, което човек лично е заслужил чрез упражняване на грешен избор или умишлен бунт срещу Бога, така и естественото състояние на осъждане, в което се раждат всички. Чрез Исус Христос, култивираниите и наследствени склонности към грях са преодоляни.

Съживени заедно с Него. Сравнете с Еф. 2:5. Както Отец възкреси Исус Христос, така нека всички вярващи бъдат възкресени като нови създания. Това твърдение описва тайната на новородеността. Божествената сила изведе Исус от гроба във вечен живот. В царството на човешкото сърце и ум, същата божествена сила, действаща чрез съвършено предадената човешка воля, въздига човека в чудесата на новия живот на победа.

Като ви прости. Текстови доказателства потвърждават (вж. стр. 10) текста „като ни прости“. Божията прошка предшества съживяването.

Прегрешения. Гръцки *paraptōmata*, буквално „отпадане“ (вижте върху Матей 6:14). Думата може да се използва, за да опише стрела, падаща от едната страна на целта, или войник, отпадащ от редиците на маршируващата си рота. Хората са отпаднали от идеалите си. Прошката на греховете включва възстановяване за падналият човек на привилегиите и положението, които е загубил.

14. Зачиване. Гръцко *exaleipō*, „да изтрия“, „да изтрия“. Думата се използва в класическия гръцки език за заличаване на писане. Формата на думата, появяваща се в настоящия стих, трябва да се преведе като „заличаване“.

Ръкопис. Гръцки *cheirographon*, „документ, написан на ръка“. Думата се среща само тук в Новия завет. На други места думата се използва често за ръкописни документи, често с правен характер, като например облигация, подписана от длъжник. Сравнете Филимон 19.

„Заличаването“ на такъв сертификат за задължнялост се е извършвало само след като дългът е бил изплатен и условията на записа са били напълно изпълнени. Често това се е правело чрез поставяне на „X“ върху него, както е показано от примери от папируси. Също така, водоразтворимото мастило върху папируса е можело да се измие или изтрие и върху материала да се напише нов текст. Някои коментатори смятат, че апостолът казва на колосиянската църква, че тяхното новорождение чрез възкресителната сила на Бог, възстановяването в тях на Неговия образ, е извършено чрез заличаване или анулиране от Бог на дълга по облигацията, която е трябвало да изпълнят. Други виждат по-обща препратка към Моисеевия закон, особено както е тълкуван от юдеите. Последното мнение изглежда е в по-голяма хармония със следващия контекст. Приликата с езика на Еф. 2:15 и паралелният характер на тези две послания силно подсказват, че „ръкописът на обредите“ е същият като „закона на заповедите, съдържащ се в обредите“ (вижте върху Еф. 2:15).

Укази. Гръцки догма, „укази“, „устави“. Това се отнася до различните закони и декрети на юдейската правна система, като например прекратени на кръста (вижте върху Еф. 2:15).

Срещу нас. Както граматически е показано от гръцкия език, какво е „срещу нас“ и „против“ „на нас“ е „почеркът“. Някои разбират това като отнасящо се до задължнялост, която е срещу всички, както юдеи, така и езичници; други - като отнасящо се до юдейската правна система. За начина, по който последната е била в противоречие както с юдеи, така и с езичници, вижте Деяния 15:10; Ефесяни 2:15.

Премахна го от пътя. Тоест, „ръкописа“. „Христос е краят на закона за правда“ (вижте върху Рим. 10:4). Сега, когато Христос е дошъл, хората вече не са под ръководството на учител (вижте върху Галат. 3:25; Еф. 2:15).

Заковавайки го на кръста си. Кръстът бележи прехода от една икономика (еврейската) към другия (християнина). Същата идея е изразена в Еф. 2:16, където помирението е представено като случващо се на кръста.

15. Разграбвайки. Гръцко *apekduomai*, буквално „да съблечеш дрехите си“. Тук може би „да съблечеш бронята“, „да ограбиш“. Водени са много дискусии относно темата на действието. Някои твърдят, че това е Отецът, доколкото Той е темата на „оживен“ (ст. 13). Други смятат, че пасажът е по-подходящ за Христос. Граматически няма начин да се определи и въпросът трябва да се реши въз основа на значението на пасажа (виж по-долу).

Княжества и власти. Тези термини могат да се отнасят до земни владетели (Лука 12:11; Тит 3:1) или към свръхестествени същества (виж върху Еф. 6:12). В светлината на лъжливото учение в Колоса, тук може да има препратка към предполагаемите ангелски сили и елементарни божества (виж стр. 184; виж върху Кол. 2:8). В действителност Христос наистина триумфира в специален смисъл над Сатана и неговите ангели. Смъртта му на кръста доведе до по-нататъшно изгонване на Сатана от симпатиите на небесния свят (виж върху Откр. 12:9). През цялото служение на Исус Сатана беше на разположение, за да Го изкушава и дразни. Животът на Христос беше непрекъсната поредица от конфликти, но във всяка среща Исус се доказваше като победител. Всяко усилие от страна на Сатана да Го унищожи само допълнително разкриваше делата на измамника. Победоносният живот на Христос, завършващ на Голгота, предвещаваще гибелта на дявола. Маскировката на Сатана беше развенчана. Методите му на действие бяха разкрити пред ангелите и цялата небесна вселена. Той беше разкрил истинското си лице. Вижте ДА 123, 761. Чрез Своя кръст Исус Христос съблече от началствата и властите на тъмнината както одеждата им на длъжност и власт като князе на този свят, така и техните оръжия на сила в борбата им срещу

правилно. Следователно изглежда за предпочитане Исус да се разглежда като субект на действието, изразено с „развалянето“ (виж по-горе).

Направи показност... открито. Или „направи публичен пример“ (RSV). Жестоката смърт на Христос върху Голгота накара Сатана и неговите легиони да бъдат разкрити пред вселената такива, каквито са – убийци и демони.

Триумфиращ. Гръцки *thriambeuō* (вижте на 2 Кор. 2:14).

В него. Или „в него“. Гръцката дума може да се разбира по двата начина. „То“ може да се отнася до „ръкописа“ или до „кръста“ (ст. 14). „Него“ може да се отнася до Христос, ако Отец се разглежда като субект на действието, изразено в стиха (вижте по-горе за „развалянето“).

16. Следователно. Това е с оглед на факта, че еврейската правна система е приключила, а с нея и церемониалната система (вижте върху Еф. 2:15).

Съдия. Това несъмнено сочи към лъжеучители, които, наред с други неща, са настоявали за обвързващите твърдения на еврейската церемониална система (виж стр. 184).

В месо или в питие. Или „в ядене или в пиене“. Тези думи несъмнено се отнасят до приносите за храна и питие, принасяни от израилтяните в съответствие с жертвоприношението, което е кодифицирано в церемониалния закон. Някои погрешно са заключили, че твърдението на Павел предполага премахване на забраната за ядене на храни, обявени за нечисти (виж Лев. 11). Че това не може да бъде значението на апостола, е ясно от следните наблюдения: (1) Месото и питиетата са обявени за сянка на Христос (Кол. 2:17); тоест, те сочат

напред към жертвата и служението на Христос. Церемониалните приноси за храна и питие очевидно принадлежат към тази категория, но забраната за нечисти храни не принадлежи.

(2) Забраната да не се ядат определени видове месо предшества церемониалния закон (вижте върху Бит. 7:2).

Следователно, някои животни трябва да се считат за нечисти по причини, различни от церемониални.

Задоволяването на апетита чрез консумация на нечисти храни осуетява съвършените замисли на Създателя (виж РР 308; 2Т 70). Апостолът не дава разрешение на колосянските християни да ядат и пият каквото си искат, пренебрегвайки всякаква критика. Това, което той казва, е, че християните вече не са задължени да изпълняват изискванията на церемониалния закон.

Тези приноси от храна и питие са постигнали своето изпълнение в Христос.

Празник. Церемониалните обреди съдържат заповеди за спазването на различни свети дни – Пасха, Празникът на безквасните хлябове, Петдесетница, Денят на умиловението и Празникът на шатрите (виж Левит 23).

Новолуние. Първият ден от всеки месец или денят на новолунието (виж Числа 10:10; 28:11; вж. 1 Царе 20:5; Исаия 66:23).

Съботни дни. Гръцко *sabbata*. Това може да представлява или истинско множествено число на гр. *sabbaton*, или транслитерация на арамейското *shabbata'*, единствено число. Следователно *sabbata*, макар и граматически в множествено число, може и често представлява единствено число (Мат. 28:1; и др.). Тук може да се приеме и двете форми, тъй като тълкуването на пасажа не зависи от това дали се четат „съботни дни“ или „събота“. Видът на разглежданата събота е показан от израза „които са сянка на идните неща“ (Кол. 2:17). Седмичната събота е паметник на събитие в началото на земната история (Бит. 2:2, 3; Изх. 20:8–11; стр. 48). Следователно „съботните дни“, които Павел обявява за сенки, сочещи към Христос, не могат да се отнасят до седмичната събота, определена от четвъртата заповед, а трябва да показват церемониалните дни за почивка, които достигат своя

осъзнаване в Христос и Неговото царство (виж Лев. 23:6–8, 15, 16, 21, 24, 25, 27, 28, 37, 38).

17. Които са сянка. Тази фраза е ключът към разбирането на стих 16. Всички Елементите, които апостолът изброява в стих 16, са „сенки“ или типове, символизиращи реалността, която е Христос. Сянката няма субстанция; тя е хвърлена от нещо субстанциално. Сравнете употребата на думата „сянка“ в Евреи 8:5 и 10:1. Еврейските церемонии са били сенки, хвърлени от небесните реалности. Животът, служението и царството на Христос са реалността. Изобразяването на това в церемониалния закон е било само сянката.

По този пасаж Алберт Барнс, презвитериански коментатор, правилно отбелязва: „Няма доказателства от този пасаж, че той [Павел] би проповядвал, че няма задължение да се спазва някакво свято време, защото няма и най-малката причина да се смята, че е имал намерение да проповядва, че една от десетте заповеди е престанала да бъде обвързваща за човечеството. ... Той е имал предвид големия брой дни, които са били спазвани от евреите като празници, като част от техния церемониален и типичен закон, а не моралния закон или десетте заповеди. Никоя част от моралния закон – никоя от десетте заповеди не може да се счита за „сянка на бъдещите добри неща“. Тези заповеди, поради естеството на моралния закон, са с вечно и универсално приложение.“

Тялото е на Христос. За разлика от сянката, Исус е пълнотата на реалността. Към Него сочи всеки образ и в Него всеки символ достига своята пълнота. Намирайки Го, християните обръщат гръб на типичните, сенчести очертания, вървейки сега в пълнотата на божественото Присъствие.

В тези стихове Павел напълно е премахнал почвата изпод краката на юдаизиращите лъжеучители. Те са се застъпвали за връщане към юдейските церемониални изисквания. Апостолът отговаря на техните аргументи, като твърди, че сенките са изпълнили функцията си сега, когато Христос, реалността, е дошъл. В целия този аргумент Павел по никакъв начин не омаловажава твърденията на Декалога или на седмия ден, събота. Моралният закон е вечен и съвършен (вижте Рим. 14:1; Еф. 2:15).

18. Примавам ... на ... награда. Гръцки katabrabeuō, „да се произнесе неблагоприятна присъда срещу“, „да се реши против“, „да се осъди“. Възможна е препратка към образа на съдия, дисквалифициращ състезател, тъй като brabeus означава „съдия“. Сега апостолът преминава към друг източник на опасност, пред който са изправени вярващите в Колосяните. Той продължава да разглежда специфичните проблеми, произтичащи от лъжливите учения, пропагандирани сред тях (виж стр. 184).

Доброволно смирение. Изкуственото смирение, практикувано за увеличаване на заслугите, самоналожено. унижение, водещо до ненужен и недостоеен аскетизъм – това са резултатите от гордостта. Те се извършват, за да се спечелят заслуги чрез лични, човешки усилия. На практика те отричат Христовата праведност, като не оставят място за нейното действие в човешкото сърце чрез вяра. Сравнете 1Т 2:97.

Почитане на ангели. Тези лъжеучители очевидно са приели напътствията на ангели, които те смятали за нисши еманации на Бог. Те се спирали на слабостта на човека и неговата малоценност и отдалеченост от великия и вечен Бог. Тази гледна точка вероятно е била продължение на доброволното смирение, което са защитавали. Ако тялото на човека е напълно безполезно, тогава той не би могъл да се обърне към Бог; той се е нуждаел от посредници. Така че те ги почитали като превъзхождащи човека и в известен смисъл продължение на Божеството. Павел предупреждава колосяните да не приемат тази философия. Тя противоречи на учението на Христос. Исус, цитирайки Втор. 6:13, заявява: „На Господа, твоя Бог, ще се покланяш и само на Него ще служиш“ (Мат. 4:10). Небесните ангели забраняват поклонението пред себе си (виж Откр. 22:9).

Нахлуване. Гръцко *embateuō*, буквално „стъпвам върху“, „стъпвам върху“; също „влизам в“, като нахлувам в страна; преносно „разследвам“, „надничам“. *Embateuō* е използван като технически термин в терминологията на мистериозните религии, както е показано в няколко надписа от Мала Азия, датиращи около II век след Христа. Следователно терминът вероятно е бил често срещан в устата на лъжеучителите и може да е бил използван за посвещение в мистериите на култа, като в този случай значението му би било „посвещавам“.

Неща... невидими. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на отрицателното, по този начин се чете „неща ... видени“, което вероятно означава „видения“. Сравнете превода на RSV на тази фраза, „заемайки позиция относно видения“. Ако преводът „посвети“ се приеме за *embateuō* (вижте по-горе за „натрапчив“), пасажът може да се преведе като „които са видели, докато са били посветени“.

Напразно надут. Това показва състояние на самохвалство и самодоволство.

Плътски ум. Тоест, ум, контролиран от плътта, за разлика от ум, контролиран от Духа (вж. Рим. 8:1–13).

19. Глава. Тоест, Христос (вж. Еф. 4:15, 16). Крайната цел на философията, каквато лъжеучителите в Колоса проповядвали, била отричане от Христос.

Стави и връзки. Тъй като членовете на физическото тяло се държат заедно посредством стави и сухожилия, всички от които са част от тялото, така че членовете на християнската църква, мистичното тяло на Христос, трябва да бъдат държани заедно. Мистичното тяло получава силата си и се държи заедно чрез личен съюз със Самия Господ Исус. Нищо, дори ангели, не трябва да застава между нас и нашия Спасител.

Подхранване, осигурено. Гръцки *epichorēgeō*, „снабдявам“, „осигурявам“, „поддържам“. Фразата може да се преведе като „цялото тяло, поддържано и свързано чрез стави и връзки“.

Сплетете заедно. Сравнете Еф. 4:16; Кол. 2:2. Гръцката глаголна форма показва продължаващ, развиващ се процес.

Увеличение на Бога. Тайнствената сила, която води до растеж, е силата на Бог. Самият Той. Без този могъщ принцип на живота, растежът би бил невъзможен. Истински хармоничният характер може да се развие само когато божествената сила се обедини с човешките усилия. Това е практическото проявление на праведността чрез вяра.

20. Ако сте мъртви с Христос. Буквално „ако сте умрели с Христос“ (вижте върху Рим. 6:5–8).

Основи на света. Тук Павел използва израза със специален акцент върху философията на лъжеучителите в Колос (вижте на стих 8). В по-общ смисъл „основите на света“ могат да се разбират като елементарните неща, от които зависи светът за живота си, азбуката на неговата структура. „Светът“ е поставен в контраст с небето и означава епохата, в която живеем, с нейните стремежи и интереси. Човек, който е жив за света, който живее според светските пътища и неговата философия, е мъртъв за Божиите неща. Обратното е също толкова вярно: Този, който е „мъртъв с Христос“ и сега живее според принципите на небесното царство, е обърнал гръб завинаги на основните основи на този свят и е жив за Бога.

Защо, сякаш живеем. Всъщност Павел пита колюсяните: „Защо, след като сте се отказали от лъжливата философия, от амбициите и основите на този свят, като сте умрели с Христос, живеете, сякаш все още сте обвързани от тези неща?“

Подчинени ли сте на обреди? Буквално „продължавате ли да се подчинявате на „укази?“ като например остарелите наредби на юдаизма (вижте на стих 16). Възможно е да има препратка и към аскетични ограничения и постановления, произлизащи от култови източници. Фалшивата философия в Колоса съдържа както юдейски, така и езически елементи (вижте стр. 184). „Сега“, Павел казва: „Защо, след като не сте задължени да спазвате тези наредби, все още се занимавате с тях?“

21. Не докосвай. Или „не пипай“. Моисеевият ритуал е бил пълен със забрани срещу докосване на проказа, нечисти изпражнения, мъртви тела и други нечестиви неща (Левит 12–15; Числа 19:11–22). Урокът, преподаван от тези забрани, е, че истинският последовател на Бога трябва да се пази чист и непорочно от всяко замърсяване, морално и физическо, за да може да прослави своя Бог. Лъжеучителите вероятно са добавили и други табути.

Няма вкус. Несъмнено става дума за различни хранителни ограничения, до голяма степен създадени от човека. (вижте стих 8), като например споменатите в 1 Тим. 4:3–5. Вижте Кол. 2:16 за доказателства, че Павел не премахва ограничението за употреба на хигиенично нечисти храни. Лъжеучителите в Колоса вероятно са настоявали за много табути по въпроса за диетата.

Не пипай. Или „не докосвай“. Гръцкият глагол е практически синоним на преведеното „докосвай“ в този стих. Някои коментатори предлагат първият да се преведе като „пипай“, а последният като „докосвам“. Препратката е към различните табути, които лъжеучителите налагали на колоските християни, някои от които с юдейски произход, а други - от източни философии.

22. Всичко ще погине. Тоест, забранените неща ще погинат. По този начин те са временни по природа и нямат трайна духовна или морална стойност.

На мъжете. Указите и табутата на лъжеучителите, макар и до известна степен подобни на изискванията на еврейската церемониална система, всички те бяха само човешки изисквания. Бог не ги налагаше на хората. Смъртта на Христос беше сложила край на церемониалния закон и това, което беше отвъд него, Бог никога не беше изисквал.

23. Проява на мъдрост. Или „видност на мъдрост“ (RSV). Павел предупреждава да не бъдем измамени и подвеждани от външния вид.

Воля за поклонение. Или „самонаправена религия“. Основата на цялото човешко усърдие в церемониите е „волята за поклонение“. Човекът разчита на себе си; той почита личните усилия, които полага, за да спечели Божието благоволение. В бдителността, която си налага, в духовните мъчения, които сам си причинява, в ритуалите, самостоятелно замислени под формата на поклонение, измислено от човека, неговата собствена воля и умения са факторите, които се възвеличават. За разлика от това, християнската философия поставя човешката воля на съвсем различно място. Човешката воля трябва да се използва единствено и постоянно при вземането на решение за Христос. Тогава Христос е върховен в човешката душа и човекът вече не упражнява волята си самостоятелно (вижте върху Галатяни 2:20). Неговата ежедневна молитва за посвещение е същата, каквато е била молитвата на неговия Спасител: „Не Моята воля, а Твоята да бъде“ (Лука 22:42).

Смирение. Или „смирение“. Павел тук говори за престорено смирение, като например това демонстрирано от фарисеите и аскетите, които всъщност бяха виновни за гордостта на екзхибиционизма. Такива хора бяха прекомерно горди със смирението си, като по този начин доказаха, че не притежават нищо от истинското качество. Така беше и с еретичните учители в Колоса.

Пренебрегване. Буквално „нещадяващо“. Религиозните екстремисти от Колоса очевидно са гледали на тялото като на нещо само по себе си греховно. Тяхната строгост към тялото очевидно е била крайна и не е била в хармония с християнското учение, че тялото е „храм на

„...Святия Дух“ (1 Кор. 6:19) и противно на инструкцията да се представи тялото като жива жертва (вижте Рим. 12:1).

Чест. Гръцки *timē*, „цена“, „стойност“, „чест“. Преводът „стойност“ е възприет в тълкуване, дадено по-долу.

От до гр. *πρῶτα*, което в някои контексти означава „против“, както вероятно тук (вж. Еф. *ἐφ' ὅτι*).

6:11, 12). За значението на пасажа, когато *pros* е преведено по този начин, вижте по-долу под „задоволяване на плътта“.

Задоволяване на плътта. Буквално „прекалено угаждане на плътта“. Последната част от това Стихът е обявен за най-трудния в цялото послание. Човек може само да гадае за значението му. Общоприето тълкуване е, че спазването на всички тези човешки закони и спекулации няма стойност срещу прекомерното угаждане на плътта. Единственото нещо, което ще постигне това, е пълното отдаване на сърцето на Христос и умъртвяването на волята за призивите на света.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-4AA 473

2-4GW 305; 8T 295

3 COL 22, 115; DA 465; Ed 13; FE 177, 181; MB 34; ML 360; SC 17, 109; 2T 510; 5T 703

4 AA 474

6 CK 52, 69

6, 7 FE 303

6-8CH 584; EW 25

6-10AA 473; GW 305; 8T 295

7 AA 175; FE 231, 304

8 GW 16; 1T 297

8-107T 204

9 COL 115; Ev 231, 614; MB 34, 78; PK 597

9, 10 DA 181; FE 306; GW 57; MYP 55; 8T 334

10 CH 369, 593; CT 18, 491; Ед 257; FE 303, 376, 429, 446; GW 113; MB 21; ML 15, 276, 340; MM 41, 219; 6T 167; 7T 248

14 AA 194; EW 33; PP 365

15, 17 DA 165

17-196T 235

18 FE 304; 1T 297, 299

19 1T 300

21 Те 289; 3 Те 561; 5 Те 360

23 2T 612

ГЛАВА 3

1 Той показва къде трябва да търсим Христос. 5 Той увещава към умъртвяване, 10 да съблечем стария човек и да се облечем в Христос, 12 увещава към милосърдие, смирение и други задължения.

1. Ако. В гръцкия текст няма съмнение. Така въведената фраза има аргументативна условна сила. Условието се приема за вярно.

Възкръснали с Христос. Думите на Павел могат да бъдат перифразирани като: „Затова, щом бяхте възкръснали с Христос.“ „Тогавата“ ни връща към гл. 2:20 и още по-назад към стих 12.

13. Павел подчертава славното положение и привилегиите, които вярващият има в своя Спасител. Ненужният и безполезен подход на легалистична или механична религия, пълна с рутини и табути, в сравнение с жизненоважното християнство.

Търсете. Тоест, създайте си навик да търсите, както подсказва гръцкият език (вж. Мат. 6:33).

Тези неща. Волята, оживена от силата на Исус, трябва да бъде насочени към небесните неща. Целите и усилията на човека, отвърнати от основите на света, трябва да бъдат съсредоточени върху небесните реалности.

Които са горе. За разлика от „първоначалните начала на света“ (гл. 2:20).

Седи. Тази дума предполага поемането на постоянна длъжност (вж. Марк 14:62). Христовият престол е установен на небесата.

Дясната ръка на Бога. Това е позиция на власт и почит (вижте върху Деяния 2:33; Рим. 8:34). Това образно описва съюза на Христос с Отца в управлението на вселената (вж. върху Фил. 2:5-8; срв. върху Еф. 1:20).

2. Насочете вниманието си към. Буквално „непрекъснато мислете за“ или „непрекъснато обръщайте внимание на“.

Нещата горе. Тоест, нещата на небето (вж. ст. 1). Където е съкровището на човека, там сърцето му ще бъде (Матей 6:21).

Земята. Този израз е в контраст с „небето“, подразбиращо се във „горе“. Докато Небесните неща се отнасят до Христос и вечния живот, земните неща са свързани с програмата, създадена от Сатана в бунт срещу Бога, и от тях християнинът се отвръща, защото те не са неговата цел.

3. Защото сте мъртви. Буквално „Защото умряхте“, тоест символично, в кръщението (вижте на Рим. 6:2-4). Смъртта предшества новия живот. Има ясна разлика между неновородената и новородената природа. Тази духовна смърт, за която говори Павел, е резултат от пълното предаване на човешката воля на Бога чрез вяра в Христос.

Скрит с Христос. Формата на гръцкия глагол показва, че актът на скриване е бил завършен и че ефектът му продължава и до днес. Животът е все още скрит. Животът, за който се говори тук, е този, който вярващият получава, когато приеме Христос. Исус каза: „Който вярва в Сина, има вечен живот“ (Йоан 3:36). Той е Негов сега и ще бъде преобразен в славно безсмъртие при второто пришествие на Христос (вижте върху Йоан 8:51).

4. Христос... нашият живот. Сравнете с Йоан 1:4. Исус не само е авторът на християнския живот и крайната цел на човешките начинания; Той е и ежедневен източник на сила и напътствие за синовете и дъщерите Божии, и гаранция за бъдещ безсмъртен живот. Животът на християнина е неделим от Христос.

Ще се появи. Гръцки phanegō, „да направя видим“, „да направя явен“. Когато се използва за Второто пришествие на Христос, phanegō, подчертава факта, че Исус, сега скрит от погледа на смъртния, ще бъде разкрит на хората при Своето пришествие (вж. Откр. 1:7). Phanegō се използва за второто пришествие и в 1 Петрово 5:4; 1 Йоан 3:2. „в слава.“ Тук Phanegō се

(вижте по-горе за „ще се явят“), които ще се явят използва и за „Явяват се... в слава“. Или „явени... светии „в слава“, с тела, „подобни на Неговото славно тяло“ (Фил. 3:21). „А когато се яви, ще бъдем подобни на Него“ (1 Йоан 3:2). Молитвата на Христос: „Искам и те, които си Ми дал, да бъдат с Мен, където съм аз“ (Йоан 17:24), тогава ще се изпълни. Тези, които са били членове на Христовото царство на благодатта на земята, тогава ще бъдат граждани на царството на славата.

5. Умъртвявам. Буквално „умъртвявам“ (вижте върху Рим. 8:13; Гал. 5:24).

Следователно. Това е, с оглед на това, което апостолът току-що каза (ст. 2–4).

Вашите части. Тоест, органите и способностите на тялото, тук вероятно трябва да се разбират като тези, принадлежащи на стария човек, както е посочено от израза „които са на земята“. Старият човек, чиито части са използвани като инструменти на неправдата, трябва да умре.

Блудство. Гръцка porneia, общ термин за незаконни сексуални връзки от всякакъв вид (вж. Еф. 5:3).

Нечистота. Или „нечистота“, „морално оскверняване“.

Прекомерна привързаност. Гръцки pathos, „страст“, „страстно желание“, използвано в зъл смисъл.

в Новия завет. В Рим. 1:26 pathos се използва с atimia, „безчестие“, в израза „гнусни чувства“.

Похот. Гръцко epithumia, „желание“ (вижте върху Рим. 7:7).

Алчност. Гръцки pleonexia, „желание да имаш повече“. Сравнете употребата на думата в Рим. 1:29; 2 Кор. 9:5; Еф. 4:19; 5:3 и др. Алчността е антисоциален порок, самоуверен копнеж или заграбване на това, което е право или притежание на друг.

Което е идолопоклонство. Заместването на Бог с нещо в сърцето е идолопоклонство (вж. Гал. 5:20).

6. Божият гняв. Вижте върху Рим. 1:18.

Деца на непокорството. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между запазване и пропускане на израза „върху децата на непокорството“. За израза „деца на непокорството“ вижте Еф. 2:2.

7. Ходех. Гръцки peripateō, „да се държа“ (вижте върху Еф. 2:2, 10).

Някога. Или „преди“.

8. Но сега. За разлика от „някога“ (ст. 7).

Съблека. Гръцко arotithēmi, „да съблека от себе си“ като дреха (Деяния 7:58); метафорично „да съблека“, „да отложи“ (вж. Рим. 13:12). Глаголът е повелителен на гръцки. Павел заповядва на колосяните веднъж завинаги чрез акт на воля да съблекат от себе си всичко, което той ще назове.

Гняв. Гръцки orgē, думата, използвана в стих 6 за „Божия гняв“. Вижте върху Рим. 2:8; вж. върху Еф. 4:26, 31.

Гняв. Гръцко thumos (виж върху Рим. 2:8).

Злоба. Гръцки kakia (виж върху Рим. 1:29).

Богохулство. Гръцки blasphemia, „клевета“, „ругателна реч“, насочена срещу хората или срещу Бога (виж Марк 2:7; 7:22; вж. Откр. 13:1).

Мръсна комуникация. Гръцки aischrologia, „срамно говорене“. Това е единствената употреба в Новият завет на тази дума. Това предполага не само мръсни приказки, но и вулгарни обиди. Сравнете с Еф. 4:29.

От устата ви. Който говори „мръсни думи“, само разкрива мръсотията на душата си (вижте Матей 15:11–18). Напротив, който обуздава езика си и

не съгрешава с думи, „той е съвършен човек“ (Яков 3:2). Християнинът трябва да внимава на устните си (Пс. 141:3).

Не лъжете. Вижте Еф. 4:25.

Съблечи. Гръцко *aprekduomai* (виж гл. 2:15). Образът е този на събличане на дрехи.

Старец. Вижте върху Рим. 6:6; Еф. 4:22; вж. върху Йоан 3:3, 5.

Неговите дела. Такива практики, каквито апостолът е изброил в стихове 5, 8, 9.

Облечи се. Този израз показва обратния процес на събличане на дрехи.

Нов човек. Вижте върху Еф. 4:24; вж. ДА 176; 9С 20, 23.

Който се обновява. По-скоро „който се обновява“ е формата на гръцката дума което показва непрекъснат процес. Думата, преведена като „обновен“, подчертава новост в качеството. Картината е изобразяваща постепенно развитие към пълното познание за Бога. Растежът е продукт и доказателство за живота, както в природата, така и в духовния живот. Силата на Животвореца е единственото средство, чрез което растежът може да се поддържа.

Знание. Гръцки *epignōsis*, „пълно, цялостно и задълбочено знание“. Сравнете гл. 1:9, 10; 2:2 („признание“). Това знание е експерименталното осъзнаване и разбиране на принципите на небето и е целта, към която се стреми „обновяването“.

След образа. Тоест, според образа. Вижте Рим. 8:29.

Това го е създало. Тоест, това е създало новия човек. Тъй като Христос е точният образ на Неговия Отец (Евр. 1:3), така и християнинът трябва да расте „в съвършен мъж, в мярката на ръста на Христовата пълнота“ (вижте върху Еф. 4:13).

11. Гръцки, нито юдеин. В новия ред на християнския живот всички национални различия са премахнати (вижте върху Рим. 10:12; Гал. 3:28; срв. върху Рим. 1:6). В посланията си Павел повтаря тази истина.

Обрязване, нито необрязване. Вижте върху Рим. 2:25–29; Гал. 5:6.

Варварин. Вижте върху Деяния 28:2; Римляни 1:14.

Скитски. Синоним на най-дивия от варварите.

Нито роб, нито свободен. Или „роб, нито свободен“. Тук апостолът говори за социални различия. Павел заявява, че в сферата на Христос и в процеса на допускане на творческата енергия на Бог да създаде ново творение, не съществуват национални, религиозни, расови или социални бариери. „Животът на Христос установи религия, в която няма каста, религия, чрез която евреин и езичник, свободни и роби, са свързани в общо братство, равни пред Бога“ (9Т 191).

Христос е всичко и във всичко. Исус Христос е изобразен тук като целта за крайна реализация. Той е „пълнотата на Този, Който изпълва всичко във всичко“ (Еф. 1:23). Тъй като Неговият характер е във всички Негови хора, как може да има някаква разлика между тях? Не може да има съперничество или вражда между членовете на тялото Христово. Исус е общото наследство на Неговите светии, техният идеал, тяхната цел в изграждането на характера. Той е и средството, чрез което се постига това братство на победителите.

12. Облечете се, прочее. Тъй като това е така, Павел подчертава необходимостта от доброволен акт, чрез който християнинът приема върху себе си подобие на Христос и Неговия характер. Вижте ст. 10.

Божии избраници. Това са поданиците на небесното царство. Всички, които са приели Христос, независимо от националните, религиозните, расовите и социалните различия, са Божии избраници. Те са солта на земята, светлината на света. Вижте ТМ 422; вижте върху Рим. 8:33; вж. РР 207, 208.

Свети. Тези, които са били отделени, които са отделени от света и които са посветени на службата на Бога (вижте Рим. 1:7). Святостта е проявление на живот в съвършено съгласие с Бога. „Както Бог е свят в Своята сфера, така и падналият човек, чрез вяра в Христос, трябва да бъде свят в Своята сфера“ (AA 559).

Възлюбен. Тоест, възлюбен от Бога.

Черва. От гр. *splagchna*, „вътрешните части“, метафорично, седалището на емоциите.

Милости. Гръцки *oiktirmoi*, „най-нежни състрадания“ (вижте върху Рим. 12:1). Състрадателното сърце е отличителна черта на истинското християнство.

Доброта. Гръцки *chrēstotēs*, „доброта“, „кротост“, „превъзходство“ (виж Рим. 3:12; Гал. 5:22; Еф. 2:7). Тази дума изразява любов в действие (1 Кор. 13:4). Тя описва нежна, милостива, любезна загриженост, както в характера, така и в действията, към нуждите на ближния.

Смирение на ума. Гръцки *tapeinophrosunē* (виж върху Деяния 20:19; Ефесяни 4:2). Сравни употребата на думата във Филипяни 2:3; 1 Петрово 5:5. В Кол. 2:18, 23 думата описва фалшиво смирение. Божието дете „трябва да се стреми непрестанно към смирение на ума и към кротък и тих дух, който е скъпоценен пред Бога“ (2 Кол. 288).

Кротост. Кротостта е липса на самооправдание, противоположност на самоутвърждаването. Това е меко и добро спокойствие. Нашият Спасител, по време на часовете на най-горчиво изпитание, беше съвършен пример за истинска кротост (вижте ДА 734). Този модел истинският християнин трябва да се стреми да подражава в ежедневието си (вижте ДА 354). Вижте върху Матей 5:5; вж. Гал. 5:23.

Дълготърпелив. Гръцка дума *makrothumia*, „търпение“, „търпелива издръжливост“. Сравнете употребата на свързания глагол, *makrothumeō*, в 1 Кор. 13:4; Яков 5:7. Макротумия изобразява крайна сдържаност, продължителен отказ на душата да се поддаде на каквато и да е страст, особено на гняв. Сравнете с 2 Кор. 6:6; Кол. 1:11.

13. Търпение един към друг. Или „търпение един към друг“.

Прощаване един на друг. В отношенията ни със събратята християни не само трябва да има навик за външно самовъздържание или търпение в явни думи или действия, но и трябва да има навик вътрешно да пренебрегваме недостатъците, грешките или слабостите на другите. Това е истинска прошка (вж. Марк 11:25; Ефесяни 4:32).

Кавга. Гръцки *tomphē*, „оплакване“, „причина за оплакване“, „вина“. Тази дума не се използва другаде в Новия завет.

Христос. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между това и прочита „Господ“. Великият стандарт за човешката прошка на човека е Божията прошка на човешкото семейство (вж. Еф. 4:32; МВ 113, 114; 5Т 170).

14. Любов. Гръцки *agapē*. Вижте върху Мат. 5:43; 1 Кор. 13:1. Това, което трябва да свързва всички останали качества, е любовта. Колкото и възвишено да е изповядването на номиналния християнин, ако душата му не е изпълнена с любов към Бога и към ближните си, той не е истински ученик на Христос (вижте върху 1 Кор. 13:1–3).

Връзка. Гръцки *sundesmos*, „това, което свързва“, „връзка“. В гл. 2:19 *sundesmos* се използва за връзките на тялото. Любовта свързва в съвършено единство качества на отделния християнин и различните членове на мистичното тяло на Христос.

Съвършенство. Или „зрялост“. Всеки в своята сфера трябва да достигне най-висше развитие. „Първо стръкчето, после класът, а след това пълното зърно“ (Марк 4:28). Както Бог е съвършен в Своята сфера, така трябва да бъде и християнинът в Неговата (виж Матей 5:48; Кол. 6:5; АА 531).

15. Бог. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) тълкуването „Христос“. Мирът Христов е описана тук не като статична добродетел, а като активна сила. Тя дава възможност на човека да живее в спокойствие, необезпокояван и с доверие, сред най-трудните житейски обстоятелства. Христос, източникът на този мир, става капитан на душата и спокойно насочва кораба на живота към безопасно пристанище (виж Йоан 14:27; Ефесияни 2:14; Фил. 4:7).

Правило. Гръцко *brabeuō*, буквално „да бъдеш съдия“, следователно „да присъдиш наградата“ (Свързаното съществително име *brabeion*, „награда“, се среща в 1 Кор. 9:24; Фил. 3:14), „да се произнасят решения“, „да се решават“. От сърцето идват решения и политики, които засягат не само индивида, но и църквата и обществото. Тук Павел казва на колосянските християни да възкажат мира, който идва от Христос, като „съдия“ в живота си.

Призвани са. По-скоро „бяха призвани“. Този Христов мир, на който се радват истинските вярващи, е съществена част от Божията цел чрез евангелието. Невъзможно е да си представим християнин във война със своя Бог и със своите братя и сестри.

В едно тяло. Мистичното тяло Христово е организираната група вярващи, чиято цел е установяването на божествените цели (виж Еф. 1:22, 23; 2:16; 4:4). Тъй като всички истински християни са част от тялото Христово, не може да има разногласия, без да се навреди на всеки член, което би разболело цялото тяло. Бог желае всички да си сътрудничат, да бъдат обединени в любов и служение.

Бъдете благодарни. Християнски дълг е да бъдем благодарни. Благодарността към Бога може да се оприличи на почвата, в която процъфтява нежното растение на мира (вижте Филипяни 4:6, 7). Благодарността е признание, че Бог е дарител на всяко добро и съвършен дар и водач на християнина във всяка стъпка от житейския му път. Тъй като Бог съдейства за доброто на онези, които Го обичат (вижте Римляни 8:28) и тъй като нищо не е скрито от очите на Този, с Когото имаме работа, от какво да се страхуваме? Християнинът, който днес издига гласа си в хвала, един ден ще се присъедини към хора „алилуя“ на изкупените мъже и непадналите ангели.

16. Словото Христово. Това може да се разбира или като посланието, което идва от Христос, или като евангелието, което говори за Него. Сравнете фразите „слово Господне“ (2 Сол. 3:1), „моето слово“ (Йоан 5:24).

Да живее в теб. Или „да го направи дом в теб“.

Богато. Тази дума подчертава преобилното изобилие, което обогатява душата. Евангелската история на устните им, в сърцата им, насочваща мислите и действията им, щеше да обогати колосяните в нещата от небесното царство.

С всяка мъдрост. Това може да е свързано или с гореизложеното, както в KJV, или с това, което следва – „с всяка мъдрост поучавайки и увещавайки...“.

Поучение. Това е предаване на знание. Търпеливо и систематично, започвайки с простото и преминавайки към дълбокото, този, който има словото Христово в сърцето си, трябва да учи другите на неговите принципи, като през цялото време ги прилага в собствения си живот. Сравнете с 1 Кор. 12:28; Еф. 4:11.

Увещаващ. Гръцки *poutheteō* (виж на гл. 1:28).

Псалми. Гръцки psalmoi, един от старозаветните псалми или химн на хваление, вероятно изпълняван под акомпанимента на струнни инструменти. Свързаната дума, psallō, често означава да свиря на инструмент (виж 1 Царе 16:16, LXX), въпреки че може да означава просто „да пея хваления“.

Химни. Гръцка дума himnoi, от която произлиза думата ни „химни“. Чрез тях апостолът може да са обозначили песни с отчетливо християнско настроение.

Духовни песни. Тоест, свещени песни.

Благодат. Гръцки charis (виж върху Рим. 3:24). Много учени смятат, че значението „благодарност“ се отнася тук. Други смятат, че се има предвид божествената благодат. Виж върху Еф. 5:20.

В сърцата ви. Мелодията на устните трябва първо да изпълни душата. Едва тогава тя ще бъде ефективна да трогне другите. Когато сърцето усети значението на това, което се пее, гласът ще изобрази неговите вътрешни качества.

Към Господа. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) прочита „към Бога“. Апостолът е събрал в този стих пълнотата на служението на човек, чието сърце е обогатено от трайното присъствие на словото Христово. Чрез слово и песен той учи и увещава брат си, хвали и възвеличава своя Бог.

17. Дума или дело. Това са двата големи изхода на човешкия живот и поведение. Нищо Недостойно за Христос трябва да се прави от Неговите деца; нищо недостойно не трябва да се казва.

В името. Тоест, в духа и характера на този, който истински служи на Христос, и по отношение на Христос. Християнинът винаги трябва да помни, че ден след ден изгражда характер за вечността. Той трябва постоянно да се поставя под Божия контрол.

Той трябва да бъде предпазлив във всичко, което казва и прави. Трябва да помни, че в живота му „религията не е просто едно влияние сред другите; тя трябва да бъде влияние, доминиращо всички останали“ (СТ 489).

Благодарност. Като съпровод на всичко, което християнинът мисли и прави, трябва да има хвала (вж. Еф. 5:4, 20; 1 Сол. 5:18). Апостолът многократно е подчертавал необходимостта да изразяваме нашата благодарност и благодарение към Бога (вж. Кол. 1:12; 2:7; 3:15; 4:2).

И Отец. По-скоро „дори Отец“. Обектът на хвала на християнина е Бог, който е негов Отец. Исус е посредникът, чрез когото ние изразяваме своята благодарност към Отца.

18. Жени, покорявайте се. Вижте Еф. 5:22.

Собствено. Текстови доказателства потвърждават (вж. стр. 10) пропускането на тази дума, което вероятно идва от паралелния текст, Еф. 5:22.

Подходящ. Или „подходящ“, „подходящ“.

В Господа. Вижте Еф. 1:4.

19. Обичайте жените си. Вижте Еф. 5:25.

20. Деца, покорявайте се на родителите си. Вижте Еф. 6:1.

Във всички отношения. Това не трябва да се тълкува като включващо изискване, противоречащо на Божията воля. Греховната заповед не обвързва детето. Павел се обръща към християнските семейства, следователно няма нужда от това уточнение.

Към Господа. Текстовите доказателства потвърждават (вж. стр. 10) прочита „в Господа“, паралелно със стих 18. Сферата на послушание е Господ и да Му угоди трябва да бъде върховната цел на детето. Докато изпълнява правилата на родителите си, то угажда на Бога.

21. Провокираш ... към гняв. Гръцко *erethizō*, „подбуждам“, било в добър смисъл, както във 2 Кор. 9:2, или в зъл смисъл, както тук. Чрез непрекъснато заяждане и оплакване, намиране на недостатъци и порицание, чувствата на децата могат да бъдат събудени към отвращение срещу всички форми на дисциплина.

Обезсърчен. Гръцки *athumō*, „да обезсърчавам“, „да ставам бездуховен или отчаян“. Думата се среща само тук в Новия завет. Под непрекъснати провокации младият човек може да обезсърчи опитите си да постигне победа над слабостите си и да се откаже напълно от християнския живот. Целите на баща му може да са били правилни, но неговият злощастен метод за опит да постигне съвършенство в детето си води до катастрофален резултат. Вижте Еф. 6:4.0 22. Слуги, покорявайте се. Вижте върху Еф. 6:5.

Очно обслужване, като угодници на мъжете. Мотивът за обслужване не трябва да бъде просто задоволяване на човешки стандарт, да работят, докато надзирателят ги наблюдава, и да полагат минимални усилия. Такива слуги може да смятат, че просто угаждат на своите човешки господари, но това е недостоен мотив за християните. Вижте върху Еф. 6:6.

Простота. Гръцки *haplotēs*, „простота“, „искреност“ (виж върху Рим. 12:8). Това е точно обратното на служенето само на око. Този, който гледа само да угоди на господаря си и това само докато господарят го наблюдава, а през останалото време не прави нищо, е лицемер. Виж върху Еф. 6:5.

Боейки се от Бога. Или „почитайки Бога“. Той е великият учител. Неговите стандарти са тези, които би трябвало да подтикват християните, независимо от техния път, да действат така, че да признават Господ като Този, пред Когото в крайна сметка са отговорни.

23. От сърце. Буквално „от душата си“ (вижте върху Еф. 6:6; срв. Втор. 6:5; Марк 12:30).

Към Господа. Вижте Еф. 6:7.

24. Ще получите. Вижте върху Еф. 6:8.

Награда за наследството. Тоест, наградата, която е наследството. Тъй като има Няма разлика, що се отнася до Божието царство, между роба и свободния (виж стих 11), Павел сега разширява тази идея, заявявайки, че и робът може да получи наградата на наследството.

Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на тази дума.

Вие служите. С пропускането на „защото“ (вижте по-горе) това може да се преведе като императив „служете вие“. И двата превода могат да бъдат вписани в контекста. Вярно е, че робите трябва да изпълняват заповеди от своите земни господари, но техните стандарти за служба и крайна цел трябва да бъдат да угодят на Христос горе.

25. Този, който върши зло. Някои разбират, че това се отнася за роба, който не го прави отдава пълната си служба; други – на господаря, който малтретира роба си; трети пък смятат твърдението за общо. Противно на мнението, че робът е този, който е смъртен, е наблюдението, че твърдението „няма лицеприятие“ обикновено, ако не винаги, се прилага към някой с по-висок ранг. Сравнение с Еф. 6:9 предполага, че второто мнение вероятно е правилно.

Ще получа. Гръцки *komizō*, „да получа [заплата]“, „да получа [възнаграждение]“.

Сравнете употребата на думата във 2 Кор. 5:10. Павел несъмнено има предвид последния съд, когато потисническият господар или неверният роб ще получат възмездие за несправедното си поведение.

Без лицепритие. Буквално, „без да се гледа на лице“ (вижте Еф. 6:9; срв. Рим. 2:11).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 MB 91; MYP 317; 1T 705; 6T 147 1, 2 CS
136; 5T 536 1-3AA 476;
2T 177; 6T 99 1-4CT 258; 1T
508 1-6MM 147 2 CT
234; ML 105,
359; MYP 104; 1T 279; 2T 184, 675, 690 2, 3 CS 158; 2T 690 3 AA 512,
594; CH 342; CT 152; DA
224, 527; Ев. 447, 644; FE 289; GW 373; MB 16,
26; MH 136; ML 273, 277, 318; MM 144; PP 450; SL 13; SR 319; Te 113; TM 143; 2T
158, 425; 4T 614; 5T 514, 573; 6T 51, 121, 146; 7T 194; 9T 62, 106
3, 4 DA 787; MM 7; MYP 84; TM 512; 1T 550; 2T 145; 4T 357
5 AA 447; COL 261; CS 26, 84, 223; PP 439, 496; 3T 130, 201, 250, 387, 513; 4T 476; 5T
337
7, 8 AA 477
8 ML 334
10 MX 425
11 AA 246, 390; 4T 401
12 AH 114; 1T 165; 2T 332; 7T 46
12-15AA 477; 4T 243, 257; 5T 169
12-17SL 87; 6T 99
14-171T 508
15 MX 253; 5T 75; 8T 191; 9T 136
17 CT 489; MM 42; 5T 170
18, 19 г. по хиджра 116 г.
20 1T 497
21 CG 279
22-24MYP 230
23 MB 99; ML 219; SC 83; 4T 572; 5T 459, 726; 9T 221
23, 24 CG 294; Ed 226; 7T 180
24 КОЛ 346

ГЛАВА 4

1 Той ги увещава да бъдат пламенни в молитва, 5 да постъпват мъдро с онези, които още не са стигнали до истинското познание за Христос. 10 Той ги поздравява и им желае благополучие.

1. Господари. Вижте върху Еф. 6:9.

Давам. Гръцко *parachō*, „да продължа“, „да предложи“, „да доставям“, тук във форма, която би означавала „от ваша страна“.

Слуги. Гръцки *duloi* (виж върху Рим. 1:1; Еф. 6:9).

Това, което е справедливо. Господарят не трябва да действа от чиста прищявка. Като човешко същество Робът има неотменими права. Тези права трябва да бъдат уважавани и основните му нужди да бъдат задоволени.

Равен. Гръцки *isotēs*, „справедливост“, „справедливост“, „безпристрастно отношение“ (вж. Лев. 25:39–43; Втор. 15:12–14; виж върху Гал. 3:28; Еф. 6:9).

И вие имате Господар. Господарят е само управител на Христос. Богатството, което той има и способността му да управлява делата му е била дадена от неговия Господ на небето. Тази философия е само разширение на златното правило в отношенията между господаря и неговите роби. Павел всъщност казва: „Отнасяйте се към робите си така, както бихте искали вашият Господар на небето да се отнася към вас.“ Сравнете Мат. 23:8; Еф. 6:9.

2. Продължете. Гръцки *proskartereō* (вижте върху Рим. 12:12). Сравнете с Еф. 6:18; 1 Сол. 5:17.

Внимавайте. Предупреждението на апостола подчертава необходимостта от постоянна бдителност в акта на молитва. Трябва постоянно да бъдем нащрек, за да не би противникът да ни разсее и да не загубим бдителността си и да се уморим.

С благодарност. Или „в благодарствени дни“. Сравнете с Еф. 6:18. вижте с 1 Сол. 5:18. Молитвата и бдителността винаги трябва да бъдат в обстановката на благодарност към Бога. Въпреки че ежедневно се нуждаем от помощ и напътствия, въпреки това имаме много неща, за които трябва да бъдем винаги благодарни.

3. Молейки се... за нас. вижте върху Еф. 6:19. В писмото си до Колосяните Павел включва неговите съработници в молбата му за ходатайствена молитва.

Врата на изказването. Буквално „врата на словото“, тоест врата за словото, врата за проповядване. Сравнете образа на врата в Деяния 14:27; 1 Кор. 16:9; 2 Кор. 2:12. Възможностите за проповядване на евангелието се разглеждат като широко отворени врати за проповедника, през които да премине с добрата вест. Павел желае да бъде освободен, защото проповядването на евангелието е възпрепятствано от неговия плен. Той знае, че само Бог може да осъществи това и затова иска вярващите в Колосяните да настояват пред Небето, за да може Господ да действа по този начин. Такава молитва би обединила вярващите в Колосяните във великите интереси на евангелието и би ги подтикнала към по-голяма активност.

Тайната на Христос. вижте върху Рим. 11:25; вж. Еф. 3:3–6. Тайната на Христос е тайната, която Христос е разкрил. Дългосрочните цели на Бога са непознати на човека извън откровението на Христос.

Окови. Павел беше в окови, защото проповядваше тайната на Христос. Арестът му в Йерусалим беше пряк резултат от враждебността на юдеите към посланието, което той носеше.

4. Направете го явни. Или „разкрийте го“, тоест, тайната. Голямата амбиция на всеки проповедник е да разкрие ясно тази истина на евангелието.

Както трябва да говоря. Или „както е необходимо да говоря“. Бог беше замислил това Павел трябваше да проповядва евангелието безпрепятствено в далечни и близки земи. Неговите окови попречиха на изпълнението на тази задача (вижте 1 Сол. 2:18).

5. Ходя. Гръцки *peripateō*, „да се държиш както трябва“ (виж върху Еф. 2:2). Цялостният начин на живот на християнина, включително всичките му взаимоотношения с Бога и човека, е включен в тази дума.

Мъдрост. Тоест, практическа християнска мъдрост (вж. Притчи 1:2, 3).

Тези, които са външни. Тоест, нехристияните. Сравнете 1 Кор. 5:12; 1 Сол. 4:12. Амбицията на истинския ученик трябва да бъде да прави ученици „онези, които са навън“. Най-значимият начин да се постигне това е чрез примера на добродетелен християнски живот. Срещу това няма аргумент.

Изкупване на времето. Буквално „изкупуване на благоприятното време“ (вижте на Еф. 5:16).

6. Реч. Ръка за ръка с начина на живот на християнина вървят думите, които той говори. Това е особено вярно в контактите му с онези, които „са навън“ (ст. 5). Не само думите, които изрича, но и начинът, по който ги изрича, и дори тонът на гласа му, правят добро или лошо впечатление на онези, които среща. Следователно неговите речи и разговори трябва да бъдат добре предпазливи.

Благодат. От гр. charis (виж върху Рим. 3:24). Тук думата може да бъде определена като „благодат“, „сладост“. Когато Исус говореше, хората в синагогата в родния Му град бяха впечатлени от „благодатните думи“ (буквално „думи на благодат“), които излизаха от устните Му (Лука 4:22). Думите на християнина трябва да носят със себе си силата и влиянието на Небето.

Подправено със сол. Солта прави храната вкусна. Тук тя е това, което прави речта привлекателна, стимулираща и приятна за слушане. Противоположното би било застояла, безвкусна или празна реч (вижте върху Матей 12:36). Когато християнинът отвори уста, от нея трябва да бликат приятни, полезни и назидателни думи.

Отговорете на всеки човек. Отговорност на всеки християнин е „да бъде винаги готов да отговаря на всеки, който иска... причина за надеждата, която е в него“ (вижте върху 1 Петрово 3:15). Личното свидетелстване е съществена част от християнския живот. За да свидетелстваме ефективно, е важно думите ни да бъдат от естеството, описано тук.

7. Цялото ми състояние. Или „всички дела, които се отнасят до мен“ (вж. Фил. 1:12). Павел предполагаше че колосяните ще се интересуват от подробностите относно неговото затваряне.

Тихик. Вижте върху Еф. 6:21.

Съслужител. Почетна титла, защото поставя Тихик на едно ниво с Павел. Това Въпросът, отнасящ се до Тихик, не е споменат в Еф. 6:21.

В Господа. Именно в рамките на програмата и влиянието на Христос се осъществяваше неговото служение. Волята на Учителя беше обгръщащият и всепроникващ елемент, който свързваше всички Негови служители заедно. Тихик несъмнено беше щастлив да бъде обвързан с такъв Учител, да общува с Неговите служители и да бърза с Неговите поръчки.

8. Когато изпратих. Сравнете Еф. 6:22. Тихик беше носителят на писмото на Павел до колосяните, а също и носителят на лично послание от Павел.

За да може той да узнае вашето имущество. Текстовите доказателства са разделени (вж. стр. 10) между това и „за да узнаете нашето състояние“ или „за да узнаете как сме“ (RSV). Това е в съответствие с казаното от Павел в стих 7 и с паралелното твърдение в Ефесяни 6:21. Тихик е трябвало да обясни на членовете как се справя Павел, да ги насърчи да продължат по християнския път и евентуално да получи финансова помощ, за да издържа Павел в затвора.

Утешете сърцата си. Виж Еф. 6:22.

9. Онисим. Избягал роб от Колоса, който бил обърнат във вратата в Рим чрез труда на Павел (виж върху Филимон 10).

Верен и обичан. Преди Онисим беше всичко друго, но не и надежден и достоен за доверие. Сега животът му се е променил напълно.

Един от вас. Онисим беше от Колоса. Като християнин той сега принадлежеше към братството на вярващите (вижте върху Гал. 3:28; срв. Филимон 10–12).

Те ще оповестят. Павел му поверява, заедно с Тихик, посланието, което трябва да бъде предадено официално, показвайки, че Павел е имал пълно доверие в неговото обръщане във вратата и почтеност.

10. Аристарх. Спътник на Павел от Солун (Деяния 27:2). Той беше споделял с апостола преживяванията, свързани с вълненията в Ефес (Деяния 19:29).

Когато апостолската делегация пътувала от Коринт за Йерусалим, Аристарх вероятно е носел даренията от Солун до църквата майка в Палестина (Деяния 20:4). Той също така е придружавал Павел поне част от пътуването на апостола като затворник от Йерусалим до Рим (Деяния 27:2). Във Филимон 24 той е включен сред „сътрудниците“ на Павел.

Съзатворник. Някои предполагат, че Аристарх доброволно е решил да сподели неудобствата на затворническия живот на Павел, за да се погрижи за неговите нужди – практика, която според някои римляните са допускали.

Син на сестра. Гръцки *anepsios*, „братовчед“. Преводът „син на сестра“ може да отразява Латински превод на Вулгата, *consobrinus*, което означава конкретно „син на сестра“, но също и роднина във всякаква степен. Или преводачите може да са заключили, че *anepsios* означава същото като английската дума „племенник“, която произлиза от *anepsios* чрез латинската непос.

Различие в мненията относно Йоан Марк веднъж разделило Павел и Варнава (Деяния 15:36–40). След раздялата Варнава, братовчедът на Марк, взел момчето под грижите си. „С Божията благословия и мъдрото възпитание на Варнава, той се превърнал в ценен работник“ (АА 170). Павел с радост признал голямата промяна и сега приел Марк като един от своите „сътрудници“ (Филимон 24; вж. 2 Тим. 4:11).

11. Исус ... Юст. Това е единственото споменаване на това име в Библията, въпреки че името Юст се появява в два други случая (Деяния 1:23; 18:7).

На обрязването. Тоест, евреи. Тук терминът се отнася до еврейски християни. Фразата трябва да се свърже със следните изречения – на обрязването, само тримата споменати са негови съработници и утеха за него.

12. Епафрас ... един от вас. Епафрас беше родом от Колоса, който се е трудил там, а вероятно и в Лаодикия и Хиерапол. Той беше информатор на Павел относно ситуацията в неговата родна църква (вж. гл. 1:7, 8). Очевидно той оставаше в Рим по-дълго, отколкото първоначално планираше, за да помогне на Павел в служението му. Той се присъедини към Павел в изпращането на поздравите.

Трудейки се усърдно. Буквално „непрестанно се мъчейки или борейки“ (вж. гл. 1:29). Оставайки в Рим, Епафрас не беше забравил вярващите у дома. Той се бореше за тях, тоест, в ходатайствена молитва.

Свършен и завършен. Или „зрял и завършен“. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) прочитането „зрял и напълно утвърден“. Християнинът, който по благодат е достигнал целта на всеки етап от своето развиващо се знание и опит, е считан от Небето за свършен (вж. върху Матей 5:48).

Във всяка Божия воля. вижте гл. 1:9. Това обхваща целия план на Христос за спасението на Неговия народ.

13. Аз свидетелствам за Него. Или „Аз свидетелствам за Него“.

Ревност. Гръцки *zēlos*, „щедро съперничество“, „пламенност в стремежа към нещо“; също „ревност“, „възмущение“. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за тълкуването на *ropos*, „труд“, „мъка“.

Лаодикия... Хиераполис. Тези два града, по един от всяка страна на река Лик, на няколко километра една от друга, са имали църкви, основани вероятно почти по същото време като тази в Колоса, и несъмнено Епафрас е служил както на тях, така и на църквата в Колоса. Относно Лаодикия виж стр. 100–102; виж върху Откр. 3:14.

14. Лука. За биография на Лука вижте том V, стр. 663, 664; вж. Деяния 16:10. Личното другарство на Лука беше неизчерпаем източник на утеха и сила.

Димас. Споменат само тук, във 2 Тим. 4:10 и във Филимон 24. Димас очевидно сега е бил лоялен, но по-късно настъпва промяна. По време на второто си затворничество Павел оплаква: „Димас ме е оставил, като е обикнал настоящия свят, и си отиде“ (2 Тим. 4:10).

15. Лаодикия. Вижте стих 13. Несъмнено е имало често общуване между вярващи от трите града, разположени в непосредствена близост в долината Ликус.

Нимфа. Не е известно нищо друго за този човек. Важни текстови доказателства може да се цитира (вж. стр. 10) за четене на името и като женски род, с „нейната“. Има някои текстови доказателства и за четенето „тяхната къща“. Въпросното лице очевидно е било изпълнено с ревност за Божията кауза, щедро предоставяйки своя собствен удобен дом като място за срещи на вярващите от малката църква в Лаодикия.

16. Накарайте го да бъде прочетено. Такъв обичай трябва да е бил широко разпространен сред ранните християни. Историята показва, че писанията на Новия завет са били преписвани и преписвани и че са имали широко разпространение.

Посланието от Лаодикия. Това не означава, че посланието е написано „от Лаодикия“, а че щом е било написано до Лаодикия, то би трябвало да бъде пренесено до Колоса „от Лаодикия“. Следователно, що се отнася до колоската църква, то би било „от Лаодикия“. Що се отнася до идентичността на това послание, нищо определено не е известно. Мнозина поддържат теорията, че писмото до Ефесяните е това, за което се прави алюзия тук. Павел е написал Ефесяните приблизително по същото време, когато е написал Колосяните, може би дори в един и същи ден. И двете са поверени на един и същ пратеник, Тихик (вж. Ефесяни 6:21; Кол. 4:7). Но това е само предположение. За обсъждане на проблема с авторството на Посланието до ефесяните вижте том VI, стр. 993, 994.

17. Архип. Той е споменат само тук и във Филимон 2. Във Филимон името му се появява в непосредствена близост до имената Филимон и Апфия. Апфия е била смятана от коментаторите за съпруга на Филимон. Възможно е Архип да е бил техен син. Това би съвпаднало с твърдението на Павел тук (вижте следващия коментар). Във Филимон Павел нарича Архип свой „съратник“ и споменава църквата в дома на Филимон, на която Архип може да е бил офицер. Очевидно, подобно на Нимфа, Филимон е отворил къщата си за братята като място за срещи и Архип е бил свързан с него в служение с известен капацитет.

Служение. Гръцки *diakonia* (виж върху Рим. 12:7). Думата може да се отнася до длъжността дякон (виж Рим. 12:7). Тя предполага служение (Деяния 12:25) и може да включва функциите на пастор или старейшина. Архип е предупреден да внимава непрекъснато, да влага максимални усилия, най-отдадено, в задълженията си; да бъде буден във всичките си задачи.

Приет в Господа. Павел напомня на Архип, че службата му е била поверена от Господа. Както при свещениците в Стария завет, така и при евангелския служител, „никой не приема сам тази почит, а онзи, който е призван от Бога“ (Евр. 5:4).

Изпълнете го. Тоест, изпълнявайте разнообразните му отговорности.

18. Поздрав от ... Павел. Очевидно в този момент Павел взел перото от ръката на своя писменник и написал свой собствен прощален поздрав (вижте 1 Кор. 16:21; Гал. 6:11).

Изразът показва неговата обич и добавя последен щрих на искреност и личен авторитет към писмото му.

Помни моите окови. Павел несъмнено ги спомена, за да събуди съчувствената любов и разбиране на колосяните. Те щяха да осъзнаят, че той, макар и във вериги в затвора, все пак си спомня за тях. Те щяха да усетят отново неговата обич към тях и неговото застъпничество за тях.

Благодат да бъде с вас. Сравнете 1 Тим. 6:21; 2 Тим. 4:22. За значението на поздрав вижте върху Рим. 1:7.

Амин. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на тази дума.

Послеписът след стих 18 не се среща в нито един древен ръкопис. Той не е бил част от оригиналния вдъхновен летопис.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2 CS 274; ML 16; SC 97 5 CM 47;

COL 342; ЗТ 482 5, 6 2Т 317 6 АН

435; COL 336; СТ

443; CW 19; GW 122; MB 68; ML 114; 1Т 648; 2Т 317, 338; 4Т

135, 400, 521

7-14AA 455

10 AA 440

10, 11 AA 170

14 AA 454; CH 498; Ev 554; MH 140; 6Т 233

4

⁴ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Кол. 2:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.